

LIETUVOS RESPUBLIKOS KONKURENCIJOS TARYBA

2005 m. DARBO ATASKAITA

- ◆ Tarptautinis bendradarbiavimas
- ◆ Konkurencijos kultūra

- ◆ Konkurencijos teisė
- ◆ Degalai
- ◆ Energetika

- ◆ Prekybos tinklai
- ◆ Reklama

- ◆ Telekomunikacijos ir informacinės technologijos

TURINYS

PRATARMĖ	2
2005 M. ĮVYKIŲ SUVESTINĖ	4
BENDRA VEIKLOS APŽVALGA	6
I. KONKURENCIJOS ĮSTATYMO PRIEŽIŪRA	6
1. Draudžiami susitarimai	7
2. Piktnaudžiavimas dominuojančia padėtimi	9
3. Koncentracijos kontrolė	11
4. Valstybės valdymo ir savivaldos institucijų veiksmai, ribojantys konkurenciją	14
5. Teisės aktų derinimas ir konkurencijos kultūros sklaida.....	16
6. Rinkų tyrimai ir kita veikla	18
II. REKLAMOS ĮSTATYMO PRIEŽIŪRA	19
III. VALSTYBĖS PAGALBOS KOORDINAVIMAS	20
IV. TEISMINĖ PRAKTIKA	22
V. TARPTAUTINIAI RYŠIAI	26
1. Europiniai konkurencijos darbai	26
2. Tarptautinis bendradarbiavimas	27
VI. VIEŠIEJI RYŠIAI	28
VII. ADMINISTRACINIAI GEBĖJIMAI	30
VIII. PRIEDAI	31

Lietuvos Respublikos Prezidento Valdo Adamkaus ir Konkurencijos tarybos pirmininko Rimanto Stanikūno susitikimas 2005-ųjų gegužę.

Pratarmė

Lietuvos Respublikos konkurencijos tarybos 2005 metų veiklos ataskaita – tai apibendrintas žvilgsnis į pasiekimus ir problemas įgyvendinant nacionalinę konkurencijos politiką ir pagal suteiktą kompetenciją vykdant konkurencijos taisyklių priežiūrą, remiantis Europos Sąjungos (ES) reikalavimais. Sukaupta ir pirmoji darbo patirtis tiesiogiai taikant ES konkurencijos taisykles bei Europos Bendrijos (EB) steigimo sutarties 81 ir 82 straipsnių nuostatas. Aktyvus bendradarbiavimas Europos konkurencijos institucijų tinkle padeda operatyviai keistis informacija ir gerinti atliekamų tyrimų kokybę. Tokio glaudaus bendradarbiavimo išdava – sėkmingai baigus sudėtingą ir labai didelės apimties tyrimą, 2005 m. pabaigoje priimtas nutarimas dėl AB „Mažeikių nafta“ veiksmų, pažeidusių ne tik Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo, bet ir EB steigimo sutarties 82 straipsnio nuostatas. Tai pirmas precedentas, kai nuo 2004 m. gegužės Lietuvai tapus ES nare ir pradėjus

galioti ES konkurencijos taisyklėms, Lietuvos bendrovę Konkurencijos taryba pripažino piktnaudžiausią dominuojančia padėtimi ES bendrosios rinkos dalyje ir savo veiksmais paveikusių valstybių narių – Lietuvos, Latvijos ir Estijos – tarpusavio prekybą. Šis tyrimas tarsi patikrino mūsų specialistų kvalifikaciją ir gebėjimus surenkant pakankamai įrodymų, taip pat padėjo sukaupti labai vertingos patirties vykdant EB steigimo sutarties 81 ir 82 straipsnių priežiūrą.

Kitas gana svarbus institucijos veiklos aspektas – Konkurencijos tarybos, kaip nepriklausomos nuo politikų ir verslo struktūrų įtakos institucijos, statuso tolesnis įtvirtinimas. Tai turi didelės įtakos tiek pačios Konkurencijos tarybos sprendimų objektyvumui ir nešališkumui, tiek jos įvaizdžiui visuomenėje.

2005 m. buvo aktualūs atliekamų tyrimų kokybės ir už nustatytus pažeidimus ūkio subjektams taikomų sankcijų veiksmingumo klausimai. 2004 m. pabaigoje Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintos baudos, skiriamos už Konkurencijos įstatymo pažeidimus, dydžio nustatymo taisyklės sudarė sąlygas Konkurencijos tarybai visapusiškiau ir lanksčiau įvertinti ūkio subjektų veiksmus ir kvalifikuoti už pažeidimą skiriamas baudas, atsižvelgiant į atsakomybę sunkinančias ir lengvinančias aplinkybes. Šiose taisyklėse įtvirtintas baudų nustatymo metodas yra artimas Europos Komisijos skiriamų baudų nustatymo metodui. Svarbu tai, kad dabar yra atskirai reglamentuotas baudos sumažinimas kartelių dalyviams. Konkurencijos taryba turi teisę iki 75 proc. sumažinti skiriamą baudą, jeigu draudžiamų susitarimų dalyviai bendradarbiauja su Konkurencijos taryba ir padeda išaiškinti pačius sunkiausius Konkurencijos įstatymo pažeidimus.

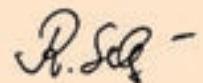
Analizė parodė, kad 2005 m. didėjo Konkurencijos tarybos veiklos apimtys ir dėl besiplečiančios tyrimų geografinės, ir dėl augančio ūkio subjektų suinteresuotumo sąžiningos konkurencijos principų įgyvendinimu rinkose. Tai rodo ir gaunamų teisiškai argumentuotų pareiškimų skaičius, ir verslo visuomenės reakcija vertinant Konkurencijos tarybos priimtus sprendimus ar atliekamus tyrimus.

Savo veikloje naudojamos ne tik suteiktomis galiomis, bet ir priemonėmis, kurių įgyvendinimas padeda gerinti bendrą konkurencijos aplinką ir kultūrą Lietuvoje. Dėl to Konkurencijos taryba stiprina bendradarbiavimą su kitomis valstybės institucijomis, pavyzdžiui, su Viešųjų pirkimų tarnyba, Valstybės turto fondu ir kitomis, siekdama kuo veiksmingiau riboti ketinimus monopolizuoti gamybą ir rinką. Visos valsty-

bės institucijos turi būti suinteresuotos įtvirtinti konkurencijos nuostatas, kurios kaip tik sudaro prielaidų sparčiau kelti visuomenės gerovę. Norėčiau akcentuoti, kad Konkurencijos taryba, siekdama užtikrinti sąžiningos konkurencijos laisvę, neturi tikslo vien tik taikyti ekonomines sankcijas už konkurencijos taisyklių pažeidimus, bet ir skatina ūkio subjektus sąžiningai konkuruoti rinkoje. Todėl visuomet pozityviai vertiname ūkio subjektų pastangas kai kurias nesažiningos konkurencijos apraiškas spręsti savireguliacijos būdu.

2005 m. darbo ataskaitoje pateikti apibendrinti veiklos rezultatai: vykdant Konkurencijos ir Reklamos įstatymų priežiūrą, atlikti tyrimai ir priimti nutarimai, priemonės koordinuojant ūkio subjektams teikiamą valstybės pagalbą, praktika, susiformavusi ginant priimtus sprendimus teismuose, tarptautinių ir viešųjų ryšių plėtojimas ir kt.

Be abejo, Konkurencijos tarybos veiklos įvertinimas tarptautiniu mastu suteikia naujų impulsų intensyviai veiklą ir gerinti atliekamų tyrimų kokybę. Aktyvi Konkurencijos tarybos veikla turėjo neabejotinos įtakos tam, kad 2005 m. Lietuvai dar kartą buvo pratęstas dvejiems metams stebėtojos statusas Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (OECD) Konkurencijos komitete. Aktyviai naudodamasi kitų šalių konkurencijos institucijų sukaupta patirtimi ir plėtodama su jomis partnerystę, įgyvendindama Europos Komisijos konkurencijos direktorato rekomendacijas, Konkurencijos taryba yra pasiruošusi ir toliau sėkmingai vykdyti jai keliamus konkurencijos politikos įtvirtinimo uždavinius.

Rimantas STANIKŪNAS
Konkurencijos tarybos pirmininkas

2005 m. įvykių suvestinė

Vasario
3 d.

Priimtas nutarimas, kuriuo pripažinta, kad Taksi paslaugų teikėjų asociacija ir kai kurios Vilniaus mieste taksi paslaugas teikiančios bendrovės pažeidė Konkurencijos įstatymo 5 straipsnio reikalavimus, sudarydamos draudžiamą susitarimą: tarpusavyje suderinusios veiksmus, padidino važiavimo taksi kainas. Bendrovėms paskirtos baudos, kurių bendra suma – 100 tūkst. Lt.

Vasario
17 d.

Konkurencijos tarybos pirmininkas dalyvavo Penktajame pasaulio forume konkurencijos klausimais, kurį Paryžiuje surengė Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacija (OECD).

Kovo
10 d.

Konkurencijos tarybos atstovai dalyvavo Briuselyje vykusioje tarptautinėje konferencijoje, kurioje buvo aptarta Europos Sąjungos konkurencijos taisyklių taikymo praktinė patirtis.

Kovo
17 d.

Už klaidinančios reklamos naudojimą 45 tūkst. Lt bauda skirta UAB „Porektus“, kuri per metus Reklamos įstatymo reikalavimus pažeidė antrą kartą.

Balandžio
28 d.

Dviems Suomijos bendrovėms leista įsigyti Lietuvos bendrovių akcijų. *Vaasan & Vaasan Oy* kontroliuojamai UAB „Baltvestica“ leista įsigyti 100 proc. UAB „Vilniaus duona plus“ akcijų, o *Fortum Power Heat Oy* leista vykdyti koncentraciją įsigyjant 90 proc.

UAB „Suomijos energija“ akcijų. Kaip sudedamoji šios koncentracijos dalis patenkintas UAB „Suomijos energija“ prašymas leisti vykdyti koncentraciją įsigyjant 100 proc. UAB „Ekošiluma“ akcijų.

Gegužės
10 d.

Lietuvos Respublikos Prezidentas Valdas Adamkus susitiko su Konkurencijos tarybos pirmininku Rimantu Stanikūnu aptarti Konkurencijos tarybos veiklos klausimų.

Gegužės
27 d.

Atsižvelgus į pasikeitusias aplinkybes, nutarta panaikinti praėjusiais metais UAB „Vinvesta“ nustatytas koncentracijos vykdymo sąlygas ir įpareigojimą perduoti AB „Kelmės pieninė“ akcijas.

Birželio
15 d.

Lietuvos Respublikos Seimo Ekonomikos komiteto posėdyje svarstyta Konkurencijos tarybos 2004 m. darbo ataskaita ir jai pritarta.

Liepos
14 d.

Konstatuota, kad baigtas tyrimas dėl AB „Mažeikių nafta“ veiksmų ir paskelbtos preliminarios šio tyrimo išvados: esant įtarimų, kad bendrovė galėjo pažeisti ne tik Konkurencijos įstatymo, bet ir EB steigimo sutarties 82 straipsnio nuostatas, apie nustatytą pastarąją aplinkybę darbo tvarka paskelbta Europos konkurencijos tinkle.

Rugsėjo
1 d.

Priimtas nutarimas leisti UAB „LAL investicijų valdymas“ vykdyti koncentraciją įsigyjant 100 proc. nacionalinės avia-kompanijos - AB „Lietuvos avialinijos“ akcijų.

**Rugsėjo
29 d.**

Bruselyje vykusiame Europos Sąjungos šalių konkurencijos institucijų vadovų susitikime dalyvavo Konkurencijos tarybos pirmininkas R. Stanikūnas.

**Spalio
19 d.**

Pasibaigus dviejų Konkurencijos tarybos narių kadencijai, Ministro Pirmininko teikimu LR Prezidentas dekretu šešerių metų kadencijai Konkurencijos tarybos nariais paskyrė S. Cemnolonskį ir J. Rasišavičių.

**Spalio
24 d.**

Priimtas pasiūlymas Lietuvai dar kartą pratęsti stebėtojos statusą Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (OECD) Konkurencijos komitete.

**Spalio
27 d.**

Siekiant išvengti dominuojančios padėties, Suomijos bendrovei *Rautakirja Oy* leidimas vykdyti koncentraciją, įsigyjant 100 proc. UAB „Lietuvos spauda“ Vilniaus agentūros akcijų, suteiktas nustačius konkrečius įpareigojimus ir koncentracijos vykdymo sąlygas.

**Spalio
27 d.**

Vadovaudamasi Konkurencijos įstatymo nuostatomis, Konkurencijos taryba, leisdama vienai didžiausių telekomunikacijų ir informacinių technologijų paslaugų teikėjų Estijoje *Elion Ettevõtte AS* vykdyti koncentraciją įsigyjant 100 proc. *MicroLink AS* akcijų, įpareigojo AB „Lietuvos telekomas“ parduoti UAB „MicroLink Lietuva“.

**Lapkričio
10 d.**

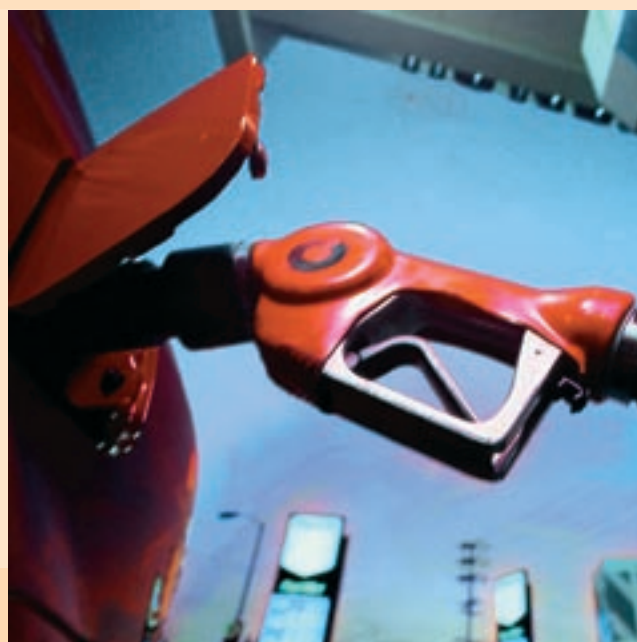
Už klaidinančios reklamos naudojimą 30 tūkst. Lt bauda skirta UAB „Porektus“, kuri nubausta jau trečią kartą.

**Gruodžio
8 d.**

Grupė Konkurencijos tarybos atstovų dalyvavo ir skaitė pranešimus Latvijos konkurencijos tarybos Jūrmaloje surengtoje konferencijoje, kurioje dalyvavo trijų Baltijos šalių bei Rusijos Federacijos ir Ukrainos konkurencijos specialistai.

**Gruodžio
22 d.**

Priimtas nutarimas dėl AB „Mažeikių nafta“ veiksmų atitikties Konkurencijos įstatymo reikalavimams ir EB steigimo sutarties 82 straipsniui. Už nustatytus pažeidimus bendrovei skirta 32 mln. Lt bauda.

Bendra veiklos apžvalga

Pateiktose lentelėse nurodyti statistiniai duomenys apie Konkurencijos tarybos (toliau – KT) vykdytų jos kompetencijai priskirtų darbų apimtį ir vidutinę jų trukmę.

Iš viso 2005 m. priimta nutarimų	166
Iš jų: Nutarimai dėl baigtų tyrimų	74
Iš jų: • dėl tyrimų, pradėtų KT iniciatyva • pagal gautus skundus	12 62
Atsisakyta pradėti tyrimus	14
Pratęsta tyrimų	30
Nutraukta tyrimų	9
Nutarimai dėl teisės aktų	5
Kiti nutarimai	34
LR Vyriausybės LINESIS sistema* pateiktos pozicijos dėl ES teisės aktų	4
Suderinta LINESIS sistemoje kitų institucijų parengtų pozicijų dėl ES teisės aktų	17
Pateikta pastabų įstatymų ir LR Vyriausybės nutarimų projektams	44
Pateikta pastabų kitų institucijų teisės aktų projektams	42

Atsakyta raštu į gautus paklausimus	541
Suderinta kainų ir tarifų	208
Suderinta kainų ir tarifų nustatymo tvarkų	4

* Lietuvos narystės Europos Sąjungoje informacinė sistema

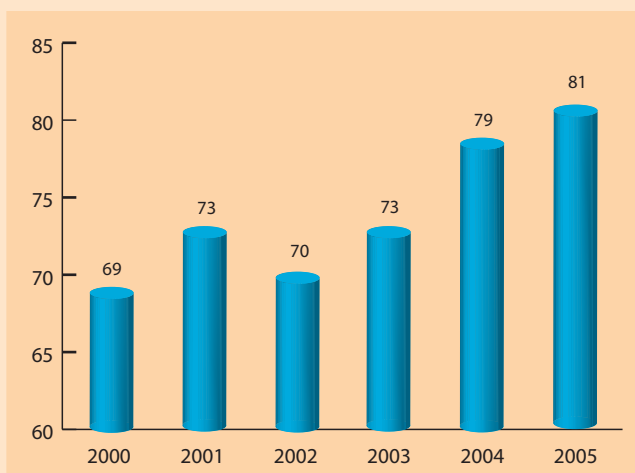
2005 m. baigtų tyrimų vidutinė trukmė	
Dėl Konkurencijos įstatymo pažeidimų	7,5 mėn.
Iš jų: • draudžiamų susitarimų • piktnaudžiavimo dominuojančia padėtimi • KĮ 4 str. nuostatų pažeidimo	9 mėn. 9 mėn. 4,5 mėn.
Koncentracijos kontrolės	1 mėn.
Dėl Reklamos įstatymo pažeidimų	5,5 mėn.
Valstybės pagalbos pranešimų derinimas su pagalbos teikėjais	1 mėn.

I. Konkurencijos įstatymo priežiūra

Konkurencijos taryba 2005 m. efektyviai vykdė ne tik Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo (toliau – KĮ) įgyvendinimą, bet ir pirmą kartą savo praktikoje, priimdama sprendimą byloje dėl piktnaudžiavimo dominuojančia padėtimi, pritaikė EB steigimo sutarties 82 straipsnį.

Vykdydama KĮ jai nustatytą priedermę – saugoti sąžiningos konkurencijos laisvę, KT ypač daug dėmesio skyrė ne tik sunkiems KĮ pažeidimams išaiškinti ir konkurencijai stiprinti, bet ir pažeidimų prevencijai, aiškindama visuomenei Lietuvos ir ES konkurencijos taisyklių taikymo praktiką.

Vykdydama KĮ reikalavimus, 2005 m. KT pradėjo 79 tyrimus: vienus savo iniciatyva, kitus – pagal gautus ūkio subjektų skundus. Pagal KĮ nuostatas iš viso buvo priimtas 81 nutarimas, įskaitant ir 2004 m. pradėtus tyrimus. Pastaraisiais metais nutarimų, priimtų pagal KĮ reikalavimus, skaičius po truputį didėjo. Pokyčiai atsispindi pateiktoje lentelėje.

Pagal KĮ reikalavimus priimtų nutarimų skaičius

1. Draudžiami susitarimai

Kartelinis susitarimas taksi paslaugų rinkoje

Tyrimas dėl lengvųjų automobilių taksi paslaugas Vilniaus mieste teikiančių ūkio subjektų ir Taksi paslaugų teikėjų asociacijos (toliau – asociacija) veikų atitikties KĮ 5 straipsnio reikalavimams buvo pradėtas 2004 m. ir baigtas 2005 m.

Tiriant nustatyta, kad Vilniaus mieste taksi paslaugas teikiantys ūkio subjektai, suderinę veiksmus, sudarė KĮ draudžiamą susitarimą.

Asociacijos posėdžių protokolų turinys ir chronologija leido padaryti išvadą, kad buvo nuosekliai rengiamasi viešingai padidinti tarifus. Be to, keletas asociacijos narių, duodami paaiškinimus, prisipažino, kad asociacijos posėdžiuose buvo kalbama apie taksi paslaugų tarifus. Kai kurių asociacijai nepriklausančių taksi firmų atstovai paaiškinimuose nurodė, kad jiems primygtinai buvo siūloma pasekti asociacijos narių pavyzdžiu ir nustatyti jos siūlomą minimalų tarifą.

Taip pat tyrimo metu nustatyta, kad dalis kartelinio susitarimo dalyvių (8 asociacijai priklausančios taksi įmonės) beveik vienu metu (2004 m. rugsėjo pabaigoje) kreipėsi į firmą, derinančią ir montuojančią taksometrus, dėl naujų taksi paslaugų tarifų nustatymo taksometruose (prieš įvesdamos naujus keleivių vežimo taksi tarifus, taksi įmonės turi sureguliuoti taksometrus).

Informaciją apie naujus suvienodintus ir padidintus tarifus ūkio subjektai perdavė Vilniaus m. savivaldybės administracijai, o tai rodė, kad įmonės įsipareigojo nurodytų tarifų laikytis, nes jų nesilaikydamos nukentėtų, jei konkurentai pasiskųstų savivaldybei.

Už KĮ 5 str. pažeidimą KT skyrė taksi bendrovėms pinigines baudas – iš viso 100 tūkst. Lt. Atsižvelgus į taksi bendrovių ekonominę padėtį, buvo skirtos palyginti nedidelės 5 tūkst. Lt dydžio baudos (išskyrus pažeidimo iniciatorę UAB „Martonas“, kuriai skirta 50 tūkst. Lt bauda). Šį KT nutarimą asociacija ir jos nariai apskundė teismui (apie teisminį bylos nagrinėjimą žr. IV dalį).

Tyrimas kasos aparatų rinkoje

2003 m. gruodį buvo pradėtas tyrimas dėl kasos aparatais prekiaujančių ir remonto bei techninės priežiūros paslaugas teikiančių ūkio subjektų veiksmų atitikimo KĮ 5 str. reikalavimams.

Tyrimas buvo pradėtas siekiant nustatyti, ar ūkio subjektai, veikiantys kasos aparatų rinkoje, atliko KĮ draudžiamus veiksmus, gavus informacijos, kad kasos aparatus aptarnaujančios įmonės yra nustačiusios metinį 185–250 Lt mokesčių už profilaktinę kasos aparato apžiūrą. Anot Finansų ministerijos, tokia padėtis susidarė dėl kasos aparatų gamintojų ir importuotojų vykdomos įgaliojimų suteikimo praktikos, kai vieną kasos aparato modelį paprastai prižiūri viena įmonė arba šios įmonės atstovai, įgalioti veikti teritoriniu principu. Finansų ministerija darė prielaidą, kad kasos aparatų priežiūros ir remonto kainos gali būti diktuojamos vienos ar kelių tarpusavyje susijusių gamintojo įgaliojimus turinčių įmonių.

Atlikus tyrimą, KĮ pažeidimo nenustatyta, todėl 2005 m. gegužės mėnesį tyrimas buvo nutrauktas.

Tyrimas dėl prekybos tinklų sutarčių

Prekybos tinklas UAB „VP Market“ buvo pateikęs prašymą ištirti, ar UAB „Senukų prekybos centras“ raginimas saviems tiekėjams nebendradarbiauti su atidaromu nauju statybinių medžiagų ir namų apyvokos prekių centru „Ermitažas“ nepažeidžia KĮ 5 str. UAB „VP Market“ prašyme nurodė, kad, ruošdamasi atidaryti statybinių medžiagų ir namų apyvokos prekių centrą, kreipėsi į Lietuvos ir kitų šalių gamintojus bei tiekėjus, siūlydama jiems tiekti prekes naujam prekybos centrui. Kai kurie gamintojai ir tiekėjai atsisakė sudaryti tiekimo sutartis, motyvuodami tarpusavyje įsipareigojimais tiekti prekes UAB „Senukų prekybos centras“. Kartu su pareiškimu UAB „VP Market“ pateikė ir UAB „Senukų prekybos centras“ gamintojams bei tiekėjams išplatintus pranešimus, kuriuose užsimeinama apie naujus rinkos dalyvius, „mėginančius įsiskverbti į rinką“ bei galinčius „sujaukti rinką“ ir taip sutrukdyti

UAB „Senukų prekybos centras“ pildyti ilgalaikius įsipareigojimus savo tiekėjams.

Tyrimo metu išanalizavus UAB „Senukų prekybos centras“ sudarytas su tiekėjais ir gamintojais sutartis, konkurenciją ribojančių sąlygų jose nenustatyta. Tiekėjų atsakymai į UAB „Senukų prekybos centras“ išplatintus raštus taip pat nesuteikė pagrindo įtarti, kad buvo pasiektas susitarimas netiekti prekių naujam prekybos centrui „Ermitažas“. Tyrimas buvo nutrauktas.

Vartojimo prekių skyriaus vedėjas Vytautas Gliebus:

„Tyrimo dėl prekybos tinklų sutarčių metu buvo atlikta išsami išskirtinių platinimo sąlygų analizė ir įvertinimas EK reglamento (EB) Nr. 2790/1999 dėl Sutarties 81 str. 3 d. taikymo vertikaliųjų susitarimų ir suderintų veiksmų požiūriu.“

Tyrimas ES struktūrinių fondų konsultacinių paslaugų verslo rinkoje

Tyrimas dėl galimo draudžiamo susitarimo pradėtas VŠĮ Lietuvos verslo paramos agentūros (institucijos, atsakingos už projektų, finansuojamų ES struktūrinių fondų lėšomis pagal Bendrojo programavimo dokumento priemones, administravimą) prašymu. Tyrimo metu surinkta informacija leido įtarti, kad keli ūkio subjektai galėjo susitarti dalyvauti ir pateikti suderintus pasiūlymus investicinių projektų paraiškų parengimo ES struktūrinių fondų paramai gauti konkursuose energetikos srityje. Tyrimas tęsiamas.

Tyrimas popieriaus rinkoje

2005 m. buvo tęsiamas tyrimas popieriaus rinkoje. Tyrimas pradėtas KT iniciatyva įtarus, kad, popieriaus rinkoje nuolat didėjant kainoms, didieji šios rinkos dalyviai formuoja ir diktuoja įvairių rūšių popieriaus kainas. Tyrimas pradėtas pagal KĮ 5 str., tačiau tyrimo metu įtarus, kad atitinkamoje rinkoje veikiančių bendrovių veiksmai galėjo turėti poveikį

ir prekybai tarp ES šalių narių – Lietuvos, Latvijos ir Estijos, nutarta tyrimą papildyti EB steigimo sutarties 81 str. nuostatomis. EK buvo laiku informuota apie EB steigimo sutarties teisės nuostatų taikymą atliekant šį tyrimą. Pagal ES konkurencijos taisyklės EK turėjo juridinę galimybę perimti atliekamą tyrimą į savo jurisdikciją, tačiau, nustatytam terminui pasibaigus, ji tyrimo neperėmė ir formaliai teisiškai įgaliojo jį tęsti KT, taikant jame EB steigimo sutarties 81 str. nuostatas. Apie atliekamo tyrimo papildymą, taikant EB steigimo sutarties nuostatas, buvo informuotos Latvijos ir Estijos konkurencijos institucijos, su kuriomis tyrimo metu aktyviai bendradarbiauta ir keistasi informacija. Buvo atlikti tyrimo veiksmai ne tik Lietuvoje, bet ir Latvijos teritorijoje, kur yra įsteigta popieriumi prekiaujančių bendrovių asociacija. Dėl didelės apimties ir sudėtingumo tyrimas tęsiamas toliau.

Tyrimas muzikos albumų platinimo rinkoje

Buvo nutarta atsisakyti pradėti tyrimą dėl UAB „Intervid plus“ ir UAB „VP Market“ veiksmų atitikimo KĮ reikalavimams, konstatavus, kad populiaraus Lietuvos estrados dainininko R. Cicino muzikos albumo „Padovanosiu Tau“ pirmojo tiražo pardavimas negalėjo pažeisti KĮ nuostatų. Buvo aiškinamasi, ar yra pagrindas pradėti tyrimą dėl to, kad UAB „Intervid plus“ galėjo susitarti su UAB „VP Market“, jog iki 2005 m. rugsėjo 15 d. tik pastaroji bendrovė gali platinti šį naują R. Cicino albumą (kompaktines plokšteles ir garso kasetes).

Nustačius, kad albumo pirmojo tiražo pardavimo sąlygos buvo paskelbtos viešai, o pats pardavimas nebuvo išimtinis, nes apėmė tik pirmojo tiražo pardavimą, be to, buvo trumpalaikis ir vienkartinis, konstatuota, kad toks vienkartinis pardavimas dėl savo mažareikšmio poveikio nelaikytinas ribojančiu konkurenciją.

Remiantis tyrimo duomenimis, tokio pobūdžio vertikalių paskirstymo susitarimai (išimtinis platinimas bei išimtinis tiekimas) laikomi tenkinančiais KĮ 6 str. 1 d., jeigu jie tenkina 1999 m. gruodžio 22 d. EK reglamento (EB) Nr. 2790/1999 dėl Sutarties 81 str. 3 d. taikymo vertikaliųjų susitarimų ir suderintų veiksmų grupėms nuostatas.

2. Piktnaudžiavimas dominuojančia padėtimi

Tyrimas dėl AB „Mažeikių nafta“ piktnaudžiavimo dominuojančia padėtimi

Tyrimą dėl AB „Mažeikių nafta“ – vienintelės turinčios didelius gamybos pajėgumus Baltijos šalyse naftos perdirbimo įmonės – veiksmų 2002–2004 metų laikotarpiu atitikimo KĮ reikalavimams KT pradėjo savo iniciatyva, siekdama išsiaiškinti, ar šios bendrovės veikla galėjo turėti įtakos pastoviam aukštam benzino ir dyzelino kainų lygiui Lietuvoje, lyginant su jų kainomis kitose Baltijos valstybėse, ir ar ilgalaikiai degalų kainų skirtumai galėjo būti susiję su AB „Mažeikių nafta“ veiksmais benzino ir dyzelino rinkose, piktnaudžiaujant dominuojančia padėtimi Lietuvoje. Pradėdama tyrimą KT rėmėsi ir kai kurių nedidelių bendrovių pateikta informacija bei nusiskundimais dėl AB „Mažeikių nafta“ veiksmų benzino ir dyzelino rinkose.

Nors tyrimas buvo pradėtas pagal KĮ 9 str., tačiau tyrimo metu įtarus, kad AB „Mažeikių nafta“ veiksmai galėjo turėti poveikį ir prekybai tarp ES valstybių narių – Lietuvos, Latvijos ir Estijos, nutarta tyrimą

papildyti EB steigimo sutarties 82 str. nuostatomis. KT nustatyta tvarka laiku informavo EK apie EB steigimo sutarties teisės nuostatų taikymą atliekant tyrimą dėl AB „Mažeikių nafta“ veiksmų. Pagal ES konkurencijos taisykles EK turėjo juridinę galimybę perimti atliekamą tyrimą į savo jurisdikciją, bet EK šio tyrimo neperėmus, jį toliau tęsė KT.

Apie atliekamo tyrimo papildymą, taikant EB steigimo sutarties teisės nuostatas, buvo informuotos Latvijos, Estijos ir Lenkijos konkurencijos institucijos.

Atlikto tyrimo išvadoms parengti buvo atlikta visapusiška AB „Mažeikių nafta“ bei naftos produktais prekiaujančių ūkio subjektų dokumentų analizė, surinkti paaiškinimai. Taip pat analizuota iš Latvijos ir Estijos bei kitų institucijų gauta informacija, kuri padėjo įvertinti AB „Mažeikių nafta“ ir UAB „Mažeikių naftos“ prekybos namai“ veiksmus, sudarant sutartis su naftos produktais prekiaujančiomis bendrovėmis tose šalyse.

Tyrimas parodė, kad didesnės degalų kainos Lietuvoje

Pramonės skyriaus vedėjas Arvydas Mačiokas:

„Tyrimo metu buvo aktyviai bendradarbiaujama ir keičiamasi informacija su Latvijos, Estijos ir Lenkijos konkurencijos institucijomis, iš kurių gauta medžiaga padėjo tyrimo eigai“.

nei Latvijoje ar Estijoje susidarė dėl įvairių priežasčių, kurias lėmė tiek skirtingos sąlygos įvairiose Baltijos šalių rinkos teritorijose, tiek tam tikri, konkurenciją ribojantys AB „Mažeikių nafta“ veiksmai. Kainų skirtumai Baltijos valstybėse galėjo susidaryti ir dėl akcizų konvertavimo skirtumų, ir dėl reikalavimo kaupti Lietuvoje privalomas degalų atsargas bei taip įšaldyti dalį savo lėšų, kartu branginant kurą ir kt. KT kelerius metus atkakliai siekė, kad būtų sumažinti anksčiau Lietuvoje buvę 15 proc. muito mokesčiai degalams (šiuo metu – 4,7 proc. iš trečiųjų šalių importuojamam benzinui) ir sudarytos sąlygos pigesnių degalų iš kaimyninių šalių importui ir kartu didesnei konkurencijai. 2002–2004 m. Latvijoje ir Estijoje importuojamiems naftos produktams muito mokesčio nebuvo, o 2004 m. gegužę valstybėms tapus ES narėmis, muitai degalams tapo vienodi.

Tiriant nustatyta nemažai faktų ir aplinkybių, patvirtinusių AB „Mažeikių nafta“ ir UAB „Mažeikių naftos“ prekybos namai“ piktnaudžiavimą dominuojančia padėtimi, taikant skirtingą strategiją bei ekonomiškai nepagrįstą, diskriminacinę kainodarą Lietuvos, Latvijos ir Estijos pirkėjams, taip pat metinius lojalumo bei nekonkuravimo įsipareigojimus, teritorinę diskriminaciją kainomis ir vykdant kitus konkurenciją ribojančius veiksmus, kurie sudarė nevienodas sąlygas rinkoje veikiantiems ūkio subjektams ir leido diskriminuoti atskiras bendroves. Todėl šios bendrovės buvo priverstos Lietuvos vartotojams degalus pardavinėti brangiau nei Latvijoje ar Estijoje. Kai kuriais veiksmais, taikant diskriminacines kainas bei pirkimo sąlygas, buvo padaryta žala pirkėjams.

Tiriant nustatyti AB „Mažeikių nafta“ piktnaudžiavimo dominuojančia padėtimi rinkoje faktai leido padaryti išvadą dėl KĮ 9 str. pažeidimo degalų rinkoje Lietuvoje bei, remiantis EB steigimo sutarties 82 str. nuostatomis, – degalų rinkoje Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje. KT už nustatytus pažeidimus AB „Mažeikių nafta“ skyrė 32 mln. Lt baudą. Bendrovė įpareigota nutraukti konkurenciją pažeidžiančius veiksmus.

Dėl padėties gamtinių dujų rinkoje

KT išnagrinėjo UAB „Akmenės energija“ ir UAB „Ukmergės energija“ prašymus atlikti tyrimą dėl galimo AB „Lietuvos dujos“ piktnaudžiavimo dominuojančia padėtimi ir galimo draudžiamo susitarimo su UAB „Dujotekana“ gamtinių dujų rinkoje.

UAB „Akmenės energija“ ir UAB „Ukmergės energija“ yra šilumos tiekimo bendrovės – laisvieji gamtinių dujų vartotojai, perkantys ir naudojantys gamtines dujas šilumos energijai gaminti ir tiekti galutiniams vartotojams (gyventojams, vaikų darželiams, mokykloms ir kt.). UAB „Akmenės energija“ ir UAB „Ukmergės energija“ nustatyta tvarka kreipėsi į AB „Lietuvos dujos“ dėl gamtinių dujų pardavimo ir pirkimo-pardavimo sutarčių sudarymo. AB „Lietuvos dujos“ atsisakė sudaryti pirkimo-pardavimo sutartis su šiomis bendrovėmis, motyvuodama tuo, kad gamtinėmis dujomis aprūpinti visų vartotojų, tarp jų ir UAB „Akmenės energija“, ir UAB „Ukmergės energija“, neturi galimybių. Kitas bendrovės dujomis taip pat aprūpina tik iš dalies. Gavę tokį atsakymą pareiškėjai buvo priversti sudaryti gamtinių dujų tiekimo pirkimo sutartį su UAB „Dujotekana“ ir mokėti už gamtines dujas brangiau, nes Lietuvoje daugiau gamtinių dujų tiekėjų nėra.

AB „Lietuvos dujos“ tiekia reguliuojamiems ir laisviems vartotojams gamtines dujas, kurias ji perka iš OAO „Gazprom“ pagal nustatytas dujų pirkimo kvotas. AB „Lietuvos dujos“ turi užtikrinti reguliuojamųjų vartotojų gamtinių dujų poreikį, taip pat gali sudaryti sutartis su laisvaisiais vartotojais, tačiau viso jų poreikio negali patenkinti.

Išnagrinėjusi susidariusią padėtį KT konstatavo, kad ši rinka yra reguliuojama. Remiantis Gamtinių dujų įstatymo nuostatomis, skundus dėl gamtinių dujų perdavimo, paskirstymo, tiekimo, pirkimo ir laikymo nagrinėja Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija. Todėl KT atsisakė pradėti tyrimą, kuris nėra jos kompetencija. Šis klausimas buvo nagrinėjamas teisme, KT sprendimas liko nepakeistas.

Dėl AB „Lietuvos paštas“ veiksmų

Buvo tęsiamas tyrimas dėl AB „Lietuvos paštas“ veiksmų atitikimo KĮ 9 str. reikalavimams. Tyrimas pradėtas 2004 m. gruodį, remiantis UAB „Biznio mašinų kompanija“ prašymu išnagrinėti, ar AB „Lietuvos paštas“ veiksmai, nustatant skirtingas pristatymo paslaugų kainas, nėra piktnaudžiavimas dominuojančia padėtimi.

2005 m. tyrimas baigtas, tačiau galutinis sprendimas bus priimtas 2006 m.

Dėl AB „Lietuvos telekomas“ veiksmų interneto prieigos paslaugų rinkoje

2005 m. gegužės 26 d. buvo pradėtas tyrimas pagal UAB „MicroLink Lietuva“, UAB „Baltneto komunikacijos“, UAB „Tele2“, UAB „Penki kontinentai“, UAB „Elneta“, VĮ „Infostuktūra“ prašymą ištirti, ar AB „Lietuvos telekomas“ veiksmai atitinka KĮ reikalavimus, įtarus galimą AB „Lietuvos telekomas“ piktnaudžiavimą dominuojančia padėtimi interneto prieigos paslaugų rinkose. Kaip teigė pareiškėjai, AB „Lietuvos telekomas“ vienintelė Lietuvoje valdo fiksuoto telefono ryšio tinklą, turintį plačiausią teritorijos mažmeninę padengimą visoje Lietuvoje. Juo naudojantis teikiamos plačiąjuostės prieigos paslaugos (taip pat ir DSL – *digital subscriber line*, liet. skaitmeninės abonentinės linijos). AB „Lietuvos telekomas“ dominuoja didmeninėje ir mažmeninėje plačiąjuostės prieigos paslaugų rinkoje bei mažmeninėje plačiąjuostės prieigos paslaugų rinkoje namų ūkiams ir verslo klientams. Pareiškėjai pabrėžė, kad AB „Lietuvos telekomas“ ne vieną kartą gerokai pagerino savo mažmeninius DSL paslaugos pasiūlymus, iš esmės nekeisdama savo didmeninių DSL paslaugos pasiūlymų. Tokiu būdu jie neteko galimybės konkuruoti su AB „Lietuvos telekomas“ daugelyje mažmeninės rinkos segmentų, nes susidariusio kainų skirtumo tarp didmeninės ir mažmeninės paslaugos kainos nepakanka, kad būtų galima teikti paslaugą vartotojams konkurencingomis sąlygomis. Konkurencijos teisės praktikoje tai vadinama „kainų spaudimu“. Tyrimas tęsiamas.

Dėl AB „Lietuvos telekomas“ veiksmų teikiant telekomunikacinių tinklų sujungimo paslaugas

Buvo gautas Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos raštas dėl UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ prašymo ištirti veiksmus, susijusius su AB „Lietuvos telekomas“ teikiamomis telekomunikacinių tinklų sujungimo paslaugomis. Pareiškėja teigė, kad AB „Lietuvos telekomas“, blokuodamas užsienio pokalbių srauto siuntimą pareiškėjo klientams, piktnaudžiavo dominuojančia padėtimi ir taip pažeidė KĮ 9 straipsnį. Įvertinus pareiškėjos rašte ir jo prieduose išdėstytą informaciją bei pareiškėjos papildomai pateiktą informaciją, nuspręsta, kad pareiškėjos pateikta informacija nesuteikė pagrindo manyti, kad AB „Lietuvos telekomas“ veiksmai neatitiko KĮ reikalavimų. Todėl KT 2005 m. rugsėjo 29 d. nutarimu atsisakė pradėti tyrimą.

Dėl UAB „Klaipėdos“ laikraščio redakcija“ veiksmų

Buvo gautas UAB „Vakarinė Palanga“ pareiškimas, kuriame teigta, kad UAB „Klaipėdos“ laikraščio redakcija užima dominuojančią padėtį laikraščių spausdinimo rinkoje Klaipėdos mieste ir ja piktnaudžiauja, nustatydamas nesąži-

ningus laikraščio spausdinimo įkainius, taiko ir savo platina-
mo laikraščio „Palangos tiltas“ pardavimo, ir reklamos bei
skelbimų laikraštyje nesąžiningas kainas.

Tyrimas dėl UAB „Klaipėdos“ laikraščio redakcija“
veiksmų atitikties KĮ 9 straipsnio reikalavimams buvo pra-
dėtas 2005 m. balandį. Nustatyta, kad UAB „Klaipėdos“
laikraščio redakcija“ nėra dominuojanti įmonė laikraščių
spausdinimo rinkoje ir nėra vienintelė spaustuvė, kuri spe-
cializuojasi laikraščių leidyboje ir atitinka sąlygas, kurios rei-
kalingos rajono laikraščiu spausdinti. Atsižvelgus į tai, kad
ši bendrovė negalėjo daryti lemiamos įtakos UAB „Vakarinė
Palanga“ laikraščio spausdinimo ir pardavimo, reklamos ir
skelbimų laikraštyje įkainiams, tyrimas buvo nutrauktas.

Dėl LKAB „Klaipėdos Smeltė“ veiksmų

Buvo tęsiamas 2004 m. pradėtas tyrimas dėl LKAB
„Klaipėdos Smeltė“ veiksmų uosto krovos darbų paslaugų
rinkoje. Tyrimas buvo pradėtas remiantis UAB „Klaipėdos
šaldytuvų terminalas“ prašymu ištirti, ar LKAB „Klaipėdos
Smeltė“, drausdama UAB „Klaipėdos šaldytuvų terminalas“
pačiai vykdyti krovos darbus, nustatydama nepagrįstai dideli-
us mokesčius už leidimus UAB „Klaipėdos šaldytuvų termi-
nalas“ darbuotojams ir transporto priemonėms patekti į jos
teritoriją ir imdama mokesčius už infrastruktūrą, nepažeidė
KĮ 9 str. reikalavimų. Tiriama nustatyta, kad LKAB „Klaipė-
dos Smeltė“ neužima dominuojančios padėties atitinkamoje
rinkoje. Be to, nustatyta, kad teisė naudotis krantine įgyja-

ma konkurso būdu. Tuo metu, kai skelbiamas uosto žemės
nuomos konkursas, visi ūkio subjektai turi vienodą galimy-

bę įgyti teisę naudo-
tis krantine. Tiriama
leidimų sistemą bei
infrastruktūros mo-
kesčio surinkimą, ne-
nustatyta, kad buvo
sudaromos skirtingos
konkurencijos sąly-
gos, todėl pripažinta,
kad tirti įmonės veiks-
mai nepažeidžia KĮ
nuostatų. Atsižvelgus
į šias aplinkybes, tyri-
mas buvo nutrauktas.

Dėl VŠĮ „Kauno radijas bei televizija“ veiksmų

UAB „Pūkas“ pareiškime nurodė, kad VŠĮ „Kauno ra-
dijas bei televizija“, užimdama dominuojančią padėtį tele-
vizijos laidų kūrimo rinkoje, konkurse parengti ir vesti laidų
siūlė nesąžiningas kainas, siekdama išstumti iš rinkos kitus
ūkio subjektus, taip piktnaudžiaudama savo padėtimi. Nu-
stačiusi, kad įmonė neužima dominuojančios padėties ati-
tinkamoje rinkoje, KT atsisakė pradėti tyrimą.

3. Koncentracijos kontrolė

Bendra apžvalga

Buvo gauti 64 pranešimai dėl leidimų vykdyti rinkų
struktūros koncentraciją. 59 atvejais KT nutarimais
buvo leista vykdyti koncentraciją; iš jų 2 atvejais
koncentracijos pranešimai buvo gauti 2004 m. pa-
baigoje, 4 atvejais pranešimų nagrinėjimas tęsia-
mas 2006 m. Keturiais atvejais KT nutarimais buvo leista
vykdyti koncentraciją su sąlygomis ir įpareigojimais, iš kurių
2 atvejais pagal KĮ 14 str. 2 d., kai nustatomos koncentraci-
jos vykdymo sąlygos ir įpareigojimai, siekiant išvengti domi-
nuojančios padėties sukūrimo ar reikšmingo konkurencijos
apribojimo. Šešiais atvejais, siekiant operatyviau spręsti ūkio
subjektų prašymus leisti vykdyti koncentraciją ir atsižvelgus
į tai, kad dėl vykdomos koncentracijos akivaizdžiai nebus
sukurta dominuojanti padėtis ir ribojama konkurencija, re-
miantis KĮ 12 str. 3 d., KT nutarimais buvo leista vykdyti
atskirus koncentracijos veiksmus iki galutinio sprendimo pri-
ėmimo. Dviem atvejais ūkio subjektai pateiktus pranešimus
apie koncentraciją atsiėmė. Vienu atveju *Actavis Group HF*
ketino įsigyti UAB „Ilsanta“, dėl to būtų buvusi labai stipriai

koncentruota atskirų medikamentų, tokių kaip infuzinių tir-
palų, rinka Lietuvoje, tačiau pradėjus nagrinėti pranešimą,
jis buvo atsiimtas. Kitu atveju keturios kelionių agentūros,
lygiomis dalimis įsigijusios UAB „Aviaturas ir partneriai“ ak-
cijų, buvo pateikusios pranešimą dėl koncentracijos leidimo,
tačiau tyrimo metu nustatyta, kad kartu su susijusiais asme-
nimis būtų buvusi užimta labai didelė kelionių organizavimo
paslaugų rinkos dalis. Todėl šios keturios įmonės pardavė
įsigytas UAB „Aviaturas ir partneriai“ akcijas nesusijusiam
asmeniui ir atsiėmė prašymą dėl koncentracijos vykdymo.

2005 m. trys KT sprendimai dėl koncentracijos leidimų
buvo apskūsti teismui. Iš jų dviem atvejais pateikę skun-
dus ūkio subjektai, susipažinę su tyrimo medžiaga, juos at-
siėmė, o vienu atveju teismas patvirtino, kad KT priimtas
sprendimas yra teisingas. Dar vienu atveju ūkio subjektai
ketino apskūsti teismui KT sprendimą dėl koncentracijos,
tačiau to nepadarė, kai jiems buvo pateikti paaiškinimai ir
sprendimo motyvai. Nuo 1996 m. iki 2005 m. tik vieną kartą
KT sprendimas dėl koncentracijos leidimo buvo apskūstas
teismui, bet bylos nagrinėjimas neįvyko, ir ūkio subjektas
skundą atsiėmė. Tai, kad per 10 metų nė vienas KT spren-

dimas koncentracijos bylose nebuvo teismo pakeistas, rodo, kad KT sprendimai dėl koncentracijos priimami motyvuotai ir pagrįstai.

KT specialistai nevilkindami laiko stengėsi išnagrinėti pateiktus pranešimus: 2005 m. tyrimas truko vidutiniškai 21 darbo dieną, įvertinus ir tai, kad du itin sudėtingi tyrimai truko ilgiau nei keturis mėnesius.

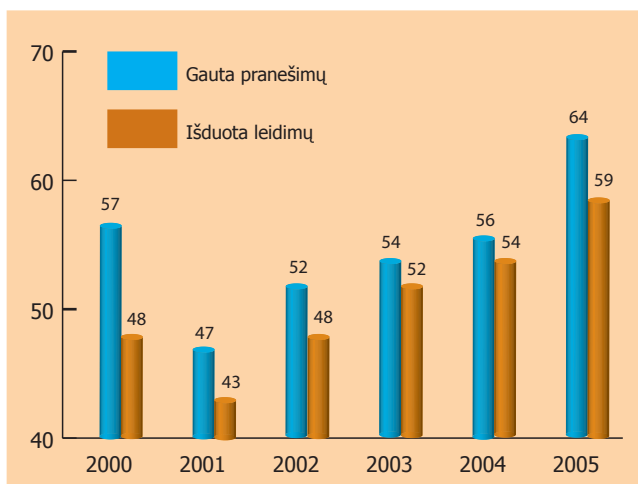
Leidimai užsienio ūkio subjektams

2005 m. išduota daugiau leidimų užsienio ūkio subjektams – 22 (2004 m. buvo 15), iš kurių 6 atvejais koncentracija vyko tarp užsienyje registruotų ūkio subjektų, tačiau jie veikė ir Lietuvos prekių rinkose, todėl didėjo koncentracijos laipsnis Lietuvoje, o 16 atvejų užsienio ūkio subjektai įsigijo Lietuvoje registruotus ūkio subjektus. Iš minėtų 22-jų leidimus gavusių užsienio ūkio subjektų 9 buvo investiciniai fondai.

Leidimai Lietuvos ūkio subjektams

Koncentracija tarp Lietuvoje registruotų ūkio subjektų vyko nagrinėtais 37 atvejais, iš kurių 10 atvejų leidimai buvo išduoti užsienio kapitalo kontroliuojamiems ūkio subjektams, o 1 atveju – bendro užsienio ir Lietuvos kapitalo kontroliuojamam ūkio subjektui. 23 atvejais koncentracija buvo vertinama kaip horizontalioji. Tarp jų: 3 – pramonės sektoriuje, 9 – prekybos, įskaitant ir mažmeninę prekybą vaistais, sektoriuje, 6 – paslaugų sektoriuje, 2 – informacinių technologijų ir 3 – statybos ir energetikos sektoriuose. 8 atvejais koncentracija buvo su horizontaliosios koncentracijos požymiais, 7 atvejais – vertikalioji koncentracija ir 19 atvejų – konglomeratinė. Vienu atveju KT pritarė naujų ūkio subjektų steigimui.

Lentelėje pateikti duomenys rodo, kad koncentracijos pranešimų dinamika jau kelerius metus beveik nesikeičia, tačiau 2005 m. koncentracijos procesai vyko sparčiau dėl aktyvesnio užsienio ūkio subjektų dalyvavimo.

Koncentracijos atvejų dinamika

Koncentracijos procesų vertinimas

Koncentracijos procesų analizė parodė, kad palyginti su ankstesniais metais nedidėjo koncentracijų, turinčių tiesioginį poveikį rinkų struktūros koncentracijai, skaičius, tačiau daugiausia dėl užsienio investicinių fondų veiklos labai padaugėjo konglomeratinių koncentracijų.

Intensyvūs koncentracijos procesai vyko pramonės, paslaugų, informacinių technologijų sektoriuose, taip pat prekybos (įskaitant mažmeninę prekybą vaistais) sektoriuje. Iš didžiųjų prekybos tinklų, veikiančių mažmeninėje maisto ir plataus vartojimo prekių rinkose, 2005 m. nė vienas nepateikė koncentracijos pranešimo, nepaisant aktyvaus didžiųjų tinklų plėtimosi ne tik Lietuvoje, bet ir užsienyje (Latvijoje, Estijoje, Bulgarijoje, Rumunijoje). Tinklai dažniausiai plėtėsi statydami modernius prekybos centrus, pritraukdami užsienio investicijas. Lietuvoje registruotų didžiųjų prekybos tinklų plėtimąsi į užsienio šalis galėjo lemti ir nedidelis Lietuvos gyventojų mokumo lygis, trukdantis spartesniam prekybos tinklų augimui. Ši priežastis galėjo lemti ir tai, kad, nors ir ketino, 2005 m. Lietuvoje nepradėjo veikti „Lidl“ prekybos tinklas, priklausantis Vokietijos įmonei *CE Beteiligungs GmbH*.

Iš minėtų 9 koncentracijos atvejų prekybos sektoriuje koncentracija vyko statybinių medžiagų, metalo dirbinių, buitinės technikos, žemės ūkio technikos didmeninės ar mažmeninės prekybos srityse, taip pat mažmeninėje prekyboje vaistais.

Smulkiųjų įmonių telkimas

Vyko smulkiųjų prekybos įmonių, kurioms daugeliu atvejų nereikia teikti pranešimus apie koncentraciją pagal KĮ 10 str. 1 d., telkimas. Pavyzdžiui, „Aibės“ tinklas, sutarčių pagrindu jungiantis daugiausia rajonų, gyvenviečių, mažų miestelių smulkiuosius prekybininkus, 2005 m. nepateikė nė vieno pranešimo apie koncentraciją. 2005 m. plėtėsi UAB „AVS prekyba“ – analogiškas „Aibės“ tinklui savarankiškų įmonių junginys, vienijamas sutarčių pagrindu, kuris per centralizuotus pirkimus gauna didesnių nuolaidų.

Prekybos tinklai darė stiprų atsveriantį poveikį koncentruotų sektorių, tokių kaip pieno perdirbimo, alaus ir kt. šakų įmonėms, todėl jos negalėjo pasinaudoti savo pranašumu, didindamos kainas, ir laimėjo vartotojai.

Kai kuriose prekių rinkose įmonių skaičius mažėjo dėl ES keliamų reikalavimų. Pavyzdžiui, mėsos pramonėje veikė apie 300 įmonių, tačiau tik dalis jų atitiko ES reikalavimus, o kitos buvo priverstos užsidaryti.

Koncentracija ir pokyčiai rinkose

Sprendimai dėl koncentracijos buvo priimami itin atsakingai, nes jie lemia ilgalaikius ar net negrįžtamus procesus, kurie ne visada pasireiškia greitai.

Koncentracijos skyriaus vedėjas Aleksandras Jakiūnas:

„Nuoseklūs KT sprendimai, per keletą metų priimti telekomunikacijų ir informacinių technologijų rinkoje, lėmė įnirtingą konkurenciją, ypač tarp mobiliojo ryšio operatorių, mažėjančius paslaugų tarifus, geresnį klientų aptarnavimą, platesnį naujų paslaugų spektrą“.

Dėl nuoseklios KT pozicijos didžiųjų pieno perdirbimo įmonių jungimosi atžvilgiu padidėjo konkurencija pieno perdirbimo ir supirkimo rinkose. Tai turėjo įtakos vidutinės pieno supirkimo kainos padidėjimui, bet palyginti su kitų ES šalių vidutinėmis kainomis, Lietuvos pieno supirkimo kaina yra mažiausia – ji tesiekia 54,4 proc. ES šalių (25) kainos. Pavyzdžiui, Latvijos vidutinė pieno supirkimo kaina už lietuvišką didesnė apie 13 proc., Lenkijos – apie 9 proc., Estijos – apie 30 proc., nors labai stambiems ūkiams ir Lietuvoje už pieną buvo mokama artima ES vidurkio kaina. Tačiau smulkiesiems ūkiams, ypač tiems, kurie patys negali pristatyti pieno į stacionarius supirkimo punktus, supirkimo kaina padidėjo nežymiai.

Nuolat analizuojamos anksčiau KT priimtų sprendimų dėl koncentracijos pasekmės ir poveikis rinkai. Pavyzdžiui, 2003–2004 m. buvo privatizuotos visos alkoholinių gėrimų bendrovės, kurių privatizavimui pritarė KT, nors buvo nustatyta, kad AB „Alita“ įsigyjant AB „Anykščių vynas“ labai padidėtų stipraus (spirituoto) vaisių-uogų vyno pardavimų dalis. UAB „Mineraliniai vandenys“ įsigyjant AB „Stumbras“ būtų labai didelė koncentracija stiprių alkoholinių gėrimų segmente. Laikas parodė, kad argumentai ir motyvai, kuriais remdamasi KT priėmė sprendimus leisti koncentraciją, pasitvirtino. Stiprių alkoholinių gėrimų, stipraus (spirituoto) vaisių-uogų vyno kainos sumažėjo; sumažėjo minėtų įmonių atitinkamų alkoholinių gėrimų rinkos segmentų dalis dėl alkoholinių gėrimų rinkos liberalizavimo, stiprių pirkėjų (mažmeninių prekybos tinklų) atsveriančio poveikio, kliūčių įeiti į rinką nebuvimo ir kt.

Telekomunikacijų ir informacinių technologijų rinka

Vienas iš atvejų, kai koncentracijos leidimas duotas su sąlygomis ir įpareigojimais, buvo *Elion Ettevõtted AS* pateikus prašymą leisti vykdyti koncentraciją įsigyjant *MicroLink AS*. *Elion Ettevõtted AS* priklauso grupei įmo-

nių, kurias kontroliuoja *Telia Sonera AB*, o *MicroLink AS* Lietuvoje kontroliuoja UAB „*MicroLink*“. Lietuvoje įgyvendinus šį sandorį, AB „Lietuvos telekomas“ būtų įsigijęs *MicroLink AS* dukterines įmones Lietuvoje.

Koncentracija veikė didmeninę plačiajuosčio ryšio prieigos ir mažmeninę plačiajuosčio ryšio prieigos rinkas Lietuvoje. Šios rinkos dar ir vertikalios susijusios pagal teikiamų paslaugų pobūdį. Nagrinėjama koncentracija buvo vertinama kaip vertikali ir horizontali mažmeninėje plačiajuosčio ryšio prieigos rinkoje Lietuvoje. Vertinant padėtį atsižvelgta į tai, kad AB „Lietuvos telekomas“ yra vienintelė didmeninės plačiajuosčio ryšio prieigos teikėja Lietuvoje, turinti gerai išplėtotą fiksuoto telefono tinklą ir infrastruktūrą, kurie apima visą Lietuvos teritoriją, be to, dominuoja skirtųjų linijų paslaugų rinkoje ir kartu su susijusiais ūkio subjektais plėtoja alternatyvias interneto prieigos ir duomenų perdavimo technologijas. Po koncentracijos įsigijusi konkurentę, kuri nors ir neužima didelės rinkos dalies, bet yra viena reikšmingiausių, AB „Lietuvos telekomas“ kartu su susijusiais ūkio subjektais sustiprintų savo padėtį rinkoje, taip itin apribodama konkurenciją atitinkamoje mažmeninėje plačiajuosčio ryšio prieigos rinkoje Lietuvoje. Konkurentų galimybes padidinti savo dalį atitinkamoje rinkoje yra kur kas mažesnės, kadangi jų valdomi tinklai pasižymi mažesne skvarba.

Įvertinusi aplinkybes, KT priėmė sprendimą leisti *Elion Ettevõtted AS* vykdyti koncentraciją įsigyjant 100 proc. *MicroLink AS* akcijų pagal pateiktą pranešimą nustačiusi konkrečius įpareigojimus ir koncentracijos vykdymo sąlygas. Pagrindinis įpareigojimas – AB „Lietuvos telekomas“ turi perduoti UAB „*MicroLink Lietuva*“ per nustatytą laikotarpį ūkio subjektui, nesusijusiam pagal KĮ su *Elion Ettevõtted AS*, AB „Lietuvos telekomas“, *MicroLink AS*.

Spaudinių platinimo rinka

2005 m. buvo išnagrinėtas *Rautakirja Oy* prašymas leisti vykdyti koncentraciją įsigyjant UAB „Lietuvos spauda“ Vilniaus agentūros akcijas.

Atlikusi tyrimą KT nustatė, kad numatoma vykdyti koncentracija vertintina kaip horizontali ir vertikali atitinkamose didmeninėje ir mažmeninėje spaudinių platinimo rinkose. Tiek įsigyjantis ūkio subjektas *Rautakirja Oy*, tiek įsigyjamas ūkio subjektas UAB „Lietuvos spauda“ Vilniaus agentūra veikia ir didmeninėje, ir mažmeninėje spaudinių platinimo rinkose. Mažmeninėje spaudinių kasdienio vartojimo prekių prekybos rinkoje koncentracijos laipsnis keičiasi nereikšmingai. Didmeninėje spaudinių platinimo rinkoje koncentracijos laipsnis padidėja iki 45–50 proc., o kai kuriuose regionuose didmeninėje spaudinių platinimo rinkoje veikia iš esmės tik koncentracijoje dalyvaujantys ūkio subjektai. Lietuvoje platinama apie 600 spaudos leidinių, kai

kurių dienraščių didžiąją pajamų dalį sudaro prenumerata.

Siekdama užtikrinti skaidrią ir nediskriminuojančią leidinių platinimo sistemą rinkoje bei išvengti dominuojančios padėties sukūrimo, *Rautakirja Oy* KT pateikė įsipareigojimus.

Kadangi įėjimas į didmeninę spaudinių platinimo rinką yra ribotas, dėl vertikalios integracijos *Rautakirja Oy* taip pat įgytų pranašumą, lyginant su konkurentais, bei galimybę kryžmiškai subsidijuoti savo veiklas. Kryžminio subsidijavimo galimybė suteiktų *Rautakirja Oy* pranašumą net ir prieš efektyviausiai veikiančius konkurentus, o kartu dar labiau apsunkintų įėjimą į didmeninę spaudinių platinimo rinką.

Atsižvelgusi į tai, kad *Rautakirja Oy* siūlomi įsipareigojimai turėtų užtikrinti skaidrią ir nediskriminuojančią leidinių platinimo sistemą, sumažintų įėjimo į rinką kliūtis, kryž-

minio subsidijavimo galimybę, panaikintų išimtinio platinimo sąlygas sutartyse su mažmenininkais ir leidėjais, o visa tai padėtų išvengti dominuojančios padėties sukūrimo ar reikšmingo konkurencijos apribojimo, KT nutarė leisti *Rautakirja Oy* vykdyti koncentraciją įsigyjant 100 proc. UAB „Lietuvos spauda“ Vilniaus agentūros akcijų pagal pateiktą pranešimą nustačiusi konkrečius įpareigojimus ir koncentracijos vykdymo sąlygas. Pagrindinė jų – koncentracijoje dalyvaujantys ūkio subjektai leidinių platinimo veiklą ir mažmeninę prekybą kioskuose privalo organizuoti per dvi nepriklausomas atskiras bendroves. Kontroliuoti, kaip vykdomi nutarime nustatyti įpareigojimai, turės nepriklausomas stebėtojas, kurio kandidatūra, atitinkanti numatytus kriterijus, per nustatytą laikotarpį turi būti pateikta tvirtinti KT.

4. Valstybės valdymo ir savivaldos institucijų veiksmai, ribojantys konkurenciją

Vilniaus miesto savivaldybės sprendimai

Tyrimas dėl galimo konkurencijos ribojimo statybos techninės priežiūros rinkoje pradėtas gavus informaciją iš Viešųjų pirkimų tarnybos prie Vyriausybės. Tyrimo metu surinkta informacija parodė, kad Vilniaus miesto savivaldybė priėmė sprendimus, kuriais UAB „Vilniaus kapitalinė statyba“ be konkurso pavesta vykdyti statybos techninę priežiūrą bei statybos valdytojo funkcijas statiniams ir inžineriniams tinklams, finansuojamiems iš Vilniaus m. savivaldybės ir kitų viešųjų lėšų. Šie sprendimai gali diskriminuoti kitus ūkio subjektus ir riboti konkurenciją atitinkamoje rinkoje. Savivaldos institucijos, vykdydamos pavestus uždavinius, susijusius su ūkinės veiklos reguliavimu, privalo užtikrinti sąžiningos konkurencijos laisvę. Tyrimas tęsiasi.

Tyrimas buvo pradėtas, gavus UAB „Versenta“ pareiškimą ir buvus pagrindui manyti, kad Vilniaus miesto savivaldybės tarybos sprendimai, kuriais įsipareigojama pirkti paslaugas iš konkrečių atitinkamose rinkose veikiančių ūkio subjektų – UAB „Marela“ ir UAB „Rubicon eventus“, galėjo privilegijuoti šiuos ūkio subjektus kitų rinkoje veikiančių ūkio subjektų atžvilgiu ir taip pažeisti KĮ 4 str. reikalavimus.

Tiriant nustatyta, kad Vilniaus miesto savivaldybės taryba, iš anksto įsipareigodama pirkti paslaugas iš UAB „Marela“ ir UAB „Rubicon eventus“, neįvertinusi galimų alternatyvių paslaugų teikėjų ir suteikdama šioms įmonėms garantijas dėl pirkimo, galėjo privilegijuoti šį ūkio subjektą kitų galimai atitinkamoje rinkoje veikiančių ir veiksiančių ūkio subjektų atžvilgiu, nes remiamiems ūkio subjektams nebereikėtų konkuruoti kokybe ir kainomis dėl tam tikros pajamų dalies. Tyrimo metu Vilniaus miesto savivaldybės taryba 2005 m. spalio 12 d. priėmė sprendimą, kuriuo Vilniaus savivaldybės tarybos ankstesni sprendimai, dėl kurių buvo pradėtas tyrimas, pripažinti netekusiais galios. Todėl tyrimas nutrauktas.

Buvo gautas UAB „ON kompiuteriai“ prašymas ištirti miesto savivaldybės veiksmus, atsisakius pareiškėjai išduoti leidimą įrengti ir eksploatuoti išorinės vaizdinės reklamos skydus ant viadukų Vilniaus mieste. 2005 m. birželį pradėtas tyrimas, ar Vilniaus miesto savivaldybė, neišduodama UAB „ON kompiuteriai“ leidimo įrengti ir eksploatuoti išorinės vaizdinės reklamos ant viadukų Vilniaus mieste, tačiau leisdama tokia veikla užsiimti UAB „JCDecaux Unicom“ ir UAB „ETN Baltic“, nesudaro skirtingų konkurencijos sąlygų atitinkamoje rinkoje veikiantiems ūkio subjektams. Galutinis sprendimas bus priimtas 2006 m.

Kauno miesto savivaldybės sprendimas

Mišrių komunalinių atliekų tvarkytojas UAB „Dzūtra“ pareiškime KT kaip prieštaraujantį KĮ 4 str. reikalavimams nurodė Kauno miesto savivaldybės atsisakymą sudaryti sutartį su UAB „Dzūtra“ ir 2002 m. Kauno miesto savivaldybės tarybos sprendimą dėl mišrių komunalinių (buitinių) atliekų tvarkymo, priimtą remiantis Kauno miesto atliekų tvarkymo taisyklėmis. Pareiškėja teigė, kad šiuo sprendimu suteikiamos išimtinės teisės UAB „Kauno švara“ teikti mišrių komunalinių (buitinių) atliekų tvarkymo paslaugas Kauno mieste, taip sukuriama ne vienoda konkurencijos sąlyga kitiems atitinkamoje rinkoje veikiantiems ūkio subjektams. Nustatyta, kad Kauno miesto savivaldybės veiksmai vertintini kaip KĮ 4 str. pažeidimas. KT tyrimą baigė 2005 m., bet sprendimas bus priimtas 2006 m.

Palangos miesto savivaldybės sprendimai

Remdamasi S. Kulikauskienės įmonės – bendrosios praktikos gydytojo (BPG) centro – pareiškimu, KT atliko tyrimą dėl Palangos miesto savivaldybės atsisakymo pritari S. Kulikauskienės įmonės ir VŠĮ Vilniaus psichoterapijos ir psichoanalizės centro prašymui leisti teikti Teritorinės ligonių kasos finansuojamas psichikos sveikatos priežiūros paslaugas BPG centre. Palangos mieste veikia VŠĮ Palangos pirminės asmens sveikatos priežiūros centro filialas – psichikos sveikatos centras, kuris yra sudaręs sutartį su Klaipėdos teritorine ligonių kasa (Klaipėdos TLK). VŠĮ Vilniaus psichoterapijos ir psichoanalizės centro specialistai asmens psichikos sveikatos priežiūros paslaugas BPG centre ketino teikti pagal sudarytą sutartį su Klaipėdos TLK, kurią patvirtinus teikiamos paslaugos būtų kompensuojamos iš Privalomojo sveikatos draudimo fondo. Tyrimo metu nustatyta, kad Palangos miesto savivaldybės tarybos turizmo, sveikatos ir socialinės apsaugos komitetui atsisakius pritari sutarties sudarymui, sukuriama ne vienoda konkurencijos sąlyga atitinkamoje rinkoje veikiantiems ūkio subjektams. KT konstatavo KĮ 4 str. pažeidimą ir įpareigojo Palangos miesto savivaldybę pakeisti konkurenciją ribojantį sprendimą.

Pareiškėjas – Vyriausybės atstovas Klaipėdos apskrityje, vykdydamas savivaldos institucijų veiklos teisėtumo kontrolės funkciją, KT pateikė prašymą ištirti, ar Palangos miesto savivaldybei ne konkurso tvarka skiriant vietas prekiauti

(teikti paslaugas) Palangos miesto savivaldybės tarybos nustatytoje viešosiose vietose, tam tikriems subjektams nėra sukuriama ne vienoda konkurencijos sąlyga, lyginant su kitais atitinkamoje rinkoje veikiančiais ūkio subjektais. Palangos miesto savivaldybės taryba 2004 m. balandžio 28 d. priėmė sprendimą „Dėl vietinės rinkliavos už leidimo prekiauti ar (ir) teikti paslaugas Palangos miesto savivaldybės tarybos nustatytoje viešosiose vietose išdavimo“. Šiuo sprendimu patvirtintų „Vietinės rinkliavos už leidimo prekiauti ar (ir) teikti paslaugas Palangos miesto savivaldybės tarybos nustatytoje viešosiose vietose išdavimą nuostatų“ priede nustatytas vietas savivaldybės taryba skyrė tam tikriems asmenims ne konkurso tvarka. Tyrimas tęsiamas.

Panevėžio miesto savivaldybės sprendimas

KT išnagrinėjo AB „Lietuvos dujos“ skundą dėl Panevėžio miesto savivaldybės tarybos sprendimo „Dėl miesto šilumos ūkio specialiojo plano tvirtinimo“. Rengiant miesto specialųjį šilumos ūkio planą, šiuo sprendimu patvirtintame plane beveik visose Panevėžio miesto zonose nustatytas centralizuotai pagamintos šilumos tiekimas, taip suteikiant privilegiją šilumos tiekėjui AB „Panevėžio energija“ ir diskriminuojant kitus energijos tiekėjus, tarp jų ir AB „Lietuvos dujos“. Dėl tokio savivaldybės tarybos sprendimo atsirado konkurencijos sąlygų skirtumų šilumos energijos šaltinių rinkoje konkuruojantiems ūkio subjektams. Savivaldybei patvirtinus planą, AB „Lietuvos dujos“ neteko teisės tiekti dujas vartotojams šilumos ūkio specialiajame plane pažymėtose zonose, nepaisant to, kad šiose zonose dujas galima tiekti, be to, vartotojai pageidauja, kad jiems būtų tiekiamos dujos, o ne centralizuotai pagaminta šiluma.

Miesto statiniams šildyti naudojama centralizuotai tiekiamą šilumą arba necentralizuotai pagamintą šilumą, kuri gaminama individualiose dujų katilinėse naudojant elektros energiją ir kt. Vartotojai šildymo poreikiams gali naudoti tiek centralizuotai tiekiamą šilumą, tiek dujas – vartotojo požiūriu tai yra tarpusavyje keičiami šilumos energijos šaltiniai. Tai patvirtina ir Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktika.

Atsižvelgus į tai, kad Panevėžio miesto savivaldybės sprendimu beveik visa miesto teritorija buvo priskirta centralizuotos šilumos tiekėjui, konstatuota, kad toks savivaldybės sprendimas suteikė privilegiją AB „Panevėžio energija“ kitų alternatyvių šilumos energijos tiekėjų atžvilgiu.

Tyrimas parodė, kad Lietuvos Respublikos įstatymuose ir kituose teisės aktuose, susijusiuose su Lietuvos energetika ir teritorijų planavimu, nėra numatyta nuostatų, suteikiančių prioritetus tam tikram šilumos energijos šaltiniui, taip pat nuostatų, suteikiančių teisę riboti konkurenciją atskirose energetikos šakose. Vienas iš šilumos ūkio įstatymo tikslų – šilumos ūkyje įteisinti konkurenciją.

KT konstatavo, kad sprendimas nustatyti šilumos

energijos šaltiniu centralizuotai pagamintą šilumą miesto šilumos ūkio specialiajame plane yra nepagrįstas ir neteisėtas. Išaiškinti konkurencijos sąlygų skirtumai nebuvo pagrįsti įstatymų nustatytais teisės normomis. Šis sprendimas pažeidė KĮ nuostatas, todėl nutarta pareikalauti iš Panevėžio miesto savivaldybės tarybos pakeisti šį sprendimą kaip nepagrįstą ir neteisėtą.

Valstybinės gyvulių veislininkystės priežiūros tarnybos veiksmai

Remiantis UAB „Litgenas“ pareiškimu, atliktas tyrimas dėl Valstybinės gyvulių veislininkystės priežiūros tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos veislininkystės subsidijuojamų priemonių komisijos veiksmų, skirstant valstybės paramą veislininkystės priemonėms subsidijuoti, atitikimo KĮ 4 str. UAB „Litgenas“ pageidavo gauti paramą atliekamiems veislininkystės darbams ir paslaugoms, tačiau komisija paramos neskyrė, aiškindama tuo, jog ši įmonė yra privati ir jai skyrus paramą nebus didinamas valstybės kapitalas. Tuo tarpu VĮ „Šiaulių regiono veislininkystė“, kuri yra UAB „Litgenas“ konkurentė, subsidija buvo paskirta. Valstybinė gyvulių veislininkystės priežiūros tarnyba nurodė keletą priežasčių, kodėl parama nebuvo skiriama UAB „Litgenas“, tačiau tyrimas parodė, kad nė viena iš jų nebuvo susijusi su veislininkystę reglamentuojančių įstatymų reikalavimų vykdymu, kaip numatyta KĮ 4 str. 2 d. nuostatose. Konstatuota, kad Valstybinės gyvulių veislininkystės priežiūros tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos veislininkystės subsidijuojamų priemonių komisija, skirdama paramą, diskriminavo atskirus ūkio subjektus, taip sudarydama galimybę atsirasti konkurencijos sąlygų skirtumams, todėl pažeidė KĮ 4 straipsnį.

Lietuvos policijos generalinio komisaro įsakymai

2005 m. vasarį buvo pradėtas tyrimas dėl Lietuvos policijos generalinio komisaro įsakymų nuostatų, kuriomis policijos įstaigoms suteikiama teisė teikti komercines paslaugas pagal sutartis atliekant fizinių ir juridinių asmenų turto apsaugą, atitiktis KĮ 4 str. reikalavimams. Tyrimas pradėtas gavus UAB „Falck security“ skundą ir esant pagrindui manyti, kad Lietuvos policijos apsaugos skyriams suteiktos policijai būdingos teisės ir papildomi įgalinimai, iš jų ir specialiųjų priemonių naudojimas, gali jiems suteikti privilegijas, lyginant su kitais apsaugos paslaugų rinkoje veikiančiais subjektais, o tai prieštarauja KĮ 4 str. reikalavimams. KT tyrimą baigė, pripažindama KĮ pažeidimą, tačiau galutinis sprendimas bus priimtas 2006 m.

Vidaus reikalų ministro įsakymas

AB „Lietuvos telekomas“, UAB „Omnitel“ ir UAB „Bitė GSM“ pateikė pareiškimą, kuriame nurodyta, kad vidaus reikalų ministro 2004 m. gegužės 14 d. įsakymu valstybės įmonei „Infostruktūra“ pavesta vykdyti saugaus valstybinio duomenų perdavimo tinklo operatoriaus funkcijas. Šiuo įsakymu, pareiškėjų teigimu, VĮ „Infostruktūra“ suteikta išskirtinė teisė teikti saugaus valstybinio duomenų perdavimo tinklo – duomenų perdavimo, telefono ryšio ir kitas paslaugas visoms Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių institucijoms, įstaigoms ir įmonėms, taip sukuriant nevienodas konkurencijos sąlygas kitiems atitinkamoje rinkoje konkuruojantiems ūkio subjektams. Dėl galimo pažeidimo 2005 metais pradėtas tyrimas tęsiamas.

5. Teisės aktų derinimas ir konkurencijos kultūros sklaida

Viena KT veiklos sričių – pagal kompetenciją atlikti įstatymų ir kitų teisės aktų projektų ekspertizę, teikti Lietuvos Respublikos Seimui ir Vyriausybei išvadas dėl šių aktų poveikio konkurencijai. 2005 m., kaip ir ankstesniaisiais, KT aktyviai dalyvavo teisėkūros procese, išanalizavo ir konkurencijos teisės požiūriu įvertino 13 įstatymų ir 29 kitus teisės aktų projektus.

Naujai rengiami įstatymai turėtų ne riboti ar silpninti konkurenciją, bet kiek įmanoma liberalizuoti įėjimo į rinką galimybes, skatinti tarp ūkio subjektų kuo intensyvesnę konkurenciją, taip užtikrinant didžiausią naudą vartotojams.

Pastabos įstatymų projektams

- Pateiktos pastabos dėl Viešųjų pirkimų įstatymo pakeitimo įstatymo projekto 40 str. 3 d. Buvo pasiūlyta redaguoti ir išplėsti pasiūlymo atmetimo pagrindą, laikantis Tarybos direktyvos 2004/18/EB formuluotės arba detalizuojant, kad pranešimas apie valstybės pagalbą yra pakankamas tada, kai teikiama pagalba, kuriai taikoma bendroji išimtis, o kitais atvejais būtinas EK leidimas.

- Analizuodama Ūkio ministerijos parengtą Mažmeninės prekybos įmonių nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo koncepcijos projektą, KT pareiškė savo nuomonę dėl įstatyme numatomų galimų konkurencijos ribojimų ir ūkio subjektų sutartinių santykių reguliavimo, akcentuodama skaidrius santykius tarp ūkio subjektų.

KT taip pat nurodė, kad pateiktame koncepcijos projekte nebuvo nagrinėta, ar visų rūšių prekių tiekėjai susiduria su tokiomis pat problemomis, santykiuodami su mažmeninės prekybos įmonėmis, galbūt kai kurių prekių tiekėjams toks reglamentavimas yra netikslingas, ypač atsižvelgiant į tai, kad siūlomos priemonės riboja laisvą konkurenciją.

Kadangi įstatymu numatoma riboti mažmeninės prekybos įmonių galimybes nepagrįstai reikalauti sumažinti teikiamų prekių kainas, KT pastebėjo, kad, kilus ginčui, būtų sunku įvertinti, ar kaina sumažinta pagrįstai, ir pasiūlė nustatyti kriterijus, kuriais remiantis būtų vertinamas kainų sumažinimo pagrįstumas ar nepagrįstumas. KT manymu, draudimai mažmeninės prekybos įmonėms turėtų būti suformuluoti labai tiksliai, nes šiuo metu ši nuostata nėra visiškai aiški ir gali būti interpretuojama kaip bet kokių mažmeninės prekybos įmonių derybų su tiekėjais dėl kainos apribojimas.

- KT atkreipė dėmesį, kad Užimtumo rėmimo įstatymo projekte bei Darbo kodekso 91 straipsnio pripažinimo netekusio galios ir 92 straipsnio pakeitimo įstatymo projekte tam tikrais atvejais užimtumo rėmimo priemonės gali būti laikomos valstybės pagalba, kaip tai apibrėžta konsoliduotos EB sutarties 87 straipsnio 1 dalyje. Dėl šios priežasties poįstatymiais teisės aktais tvirtinamų šiuo įstatymu numatytų užimtumo rėmimo priemonių sąlygų ir tvarkos atitikimas valstybės pagalbos kriterijus kiekvienu atveju turi būti vertinamas atskirai.

- Teiktos pastabos Lietuvos Respublikos Seimo Sveikatos reikalų komitetui dėl numatomo Farmacijos įstatymo projekte vaistinių steigimo ir veiklos ribojimo. Buvo pareikšta nuomonė, kad kai kurie Seimo narių siūlymai gali monopolizuoti farmacinę rinką tam tikroje teritorijoje, panaikinti konkurenciją kainomis, apriboti vartotojų teisę gauti informaciją.

- Teikiant pastabas Alkoholio kontrolės įstatymo 10, 12, 17, 18 ir 34 straipsnių papildymo įstatymo projektui, kurio 10 straipsnio 1 dalyje numatytas leidimas gaminti alkoholinius gėrimus tik ūkininkams, teikiantiems kaimo turizmo paslaugas ir registruotiems Ūkininkų registre, buvo konstatuota, kad tai gali sąlygoti skirtingų konkurencijos

sąlygų atsiradimą kaimo turizmo paslaugų rinkoje ūkininkų, neregistruotų Ūkininkų registre, atžvilgiu.

- KT, kaip institucija, realizuojanti 2004–2008 m. Vyriausybės programos įgyvendinimo priemonę liberalizuoti notarinių paslaugų rinką – nustatyti tik maksimalius atlyginimo notarams dydžius ir įgyvendinti kitas reikiamas priemones, pateikė savo nuomonę ir pasiūlymus Teisingumo ministerijai dėl Notariato įstatymo. KT manymu, rinkos reguliavimas, nustatant fiksuotas kainas, yra ypač žalingas konkurencijai.

• Tačiau notarinių paslaugų rinkoje, kuri yra labai suvaržyta, bei esant didelei notarinių paslaugų paklausai, net ir atsiradus galimybei konkuruoti kainomis, vargu ar galima tikėtis mažesnių kainų,

nei būtų nustatytos maksimalios, jei nebus kreipiamas dėmesys į kitas aplinkybes. Įėjimo į notarinių paslaugų rinką kliūtys įtvirtintos pirmiausia Notariato įstatyme. Notarus skiria ir atleidžia, notarų skaičių, jų buveinę ir veiklos teritoriją nustato teisingumo ministras. KT, pripažindama, kad būtina užtikrinti paslaugų prieinamumą visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje, pabrėžė, kad, siekiant skatinti konkurenciją, būtina peržiūrėti ir liberalizuoti šiuo metu įstatymu bei poįstatymiais teisės aktais įtvirtintą griežtą teritorinį notarinių paslaugų, notarų skaičiaus reglamentavimą, notarų biurų steigimą bei notarų perkėlimą iš vienos teritorijos į kitą, nustatyti laisvesnes notarų reklamavimosi sąlygas, sumažinti įėjimo į notarinių paslaugų rinką kliūtis.

- Be išvardytų, galima paminėti ir kitus įstatymų projektus, kuriems teiktos pastabos: Energetikos įstatymo 28 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas; Turto ir verslo vertinimo pagrindų įstatymo projektas; Autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymo kai kurių straipsnių ir skyrių pakeitimo ir papildymo įstatymo projektas; Architektų rūmų įstatymo projektas ir kiti.

Pastabos dėl Vyriausybės nutarimų ir kitų teisės aktų

Greta įstatymų projektų buvo teiktos išvados dėl Vyriausybės nutarimų projektų („Dėl Lietuvos Respublikos dalyvavimo Europos Bendrijų programose“, „Dėl mikrokreditavimo“, „Dėl Lietuvos Respublikos smulkaus ir vidutinio verslo įstatymo pakeitimo įstatymo projekto pateikimo Lietuvos Respublikos Seimui ir t.t.) bei kitų teisės aktų projektų (žemės ūkio ministro įsakymo „Dėl paramos už pieną ir jo produktus, suvartotus ikimokyklinio ugdymo ir bendrojo lavinimo mokyklose, administravimo taisyklių patvirtinimo“, užsienio reikalų ministro ir ūkio ministro įsakymo „Dėl vizų išdavimo pagal Valstybinio turizmo departamento nustatytos formos turistinius kelialapius tvarkos“ ir kt.).

Pateikti kai kurių Ryšių reguliavimo tarnybos atliktų rinkų tyrimų vertinimai.

Pasisakydama dėl Žemės ūkio ministerijos parengtų modernizuotų žeminių šiltnamių energetiniams ištekliams 2005 m. įsigyti kompensavimo taisyklių projekto, KT atkreipė dėmesį į KĮ 4 str. nuostatų taikymo aspektus.

Išvados dėl teisės aktų poveikio konkurencijai teiktos ir Lietuvos teismams. 2005 metais Lietuvos Respublikos Kons-

titucinis Teismas ne kartą kreipėsi į KT, prašydamas pateikti savo nuomonę bei ją pagrindžiančius argumentus dėl bylų pareiškėjų argumentų. LR Seimo narių prašymu KT išdėstė Konstituciniam Teismui teisiškai motyvuotus argumentus dėl Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo nuostatų. Pastabos pareikštos visapusiškai įvertinus EK komunikato dėl valstybės pagalbos taisyklių taikymo viešųjų paslaugų transliavimui (2001/C 320/04) reikalavimus.

6. Rinkų tyrimai ir kita veikla

Pagal kompetenciją buvo analizuojama padėtis kino platinimo rinkoje, nagrinėtas regioninių atliekų tvarkymo centrų veiklos plėtojimas. Savo iniciatyva KT domėjosi Odontologijos rūmų komisijos, sudarytos minimalioms odontologijos paslaugų kainoms nustatyti, veikla ir sprendimais, kurie galėjo apriboti konkurenciją.

KT darbuotojas dalyvavo Nacionalinės vartotojų teisių apsaugos tarybos prie Teisingumo ministerijos sudarytos komisijos Vartotojų teisių apsaugos statybos prekių, paslaugų ir reklamos srityse darbe. Su šia taryba buvo bendradarbiauta rengiant 2007–2010 m. valstybinę vartotojų teisių apsaugos strategiją. Vartotojų teisių apsaugos ir socialinių reikalų darbo grupės darbe dalyvauta nagrinėjant euro įvedimo Lietuvoje klausimus.

KT pagal savo kompetenciją atliko Kainų įstatymo bei Vyriausybės nutarimų dėl kainodaros vykdymo kontrolę.

Ypatingas dėmesys buvo skiriamas ministerijų ir Vyriausybės įstaigų įsteigtų ir joms priskirtų valstybės įmonių bei viešųjų įstaigų teikiamų monopolinio pobūdžio prekių ir paslaugų kainų ir tarifų nustatymo tvarkos laikymuisi. Šiais klausimais parengta ir pateikta informacija Lietuvos Respublikos Seimui, Vyriausybei ir kitoms valstybės valdymo institucijoms.

Vykdant kainų nustatymo priežiūrą, suderintos valstybės valdymo institucijų, valstybės įmonių bei viešųjų įstaigų teikiamų monopolinio pobūdžio paslaugų kainos pagal 208 pozicijas ir 4 kainų bei tarifų nustatymo tvarkos.

Vykdant Lietuvos Respublikos Seimo Audito komiteto pavedimus, dalyvauta šio komiteto posėdžiuose sprendžiant kryžminio subsidijavimo grėsmės problemą VĮ Registrų centras nustatant teikiamų monopolinio pobūdžio viešųjų paslaugų kainas bei buvo parengti Teisingumo ministerijai pasiūlymai dėl monopolinių ir nemonopolinių paslaugų atskyrimo bei kainodaros pertvarkymo.

II. Reklamos įstatymo priežiūra

Buvo išnagrinėta 17 atvejų, susijusių su klaidinančios ir lyginamosios reklamos naudojimu. Iš jų 9 atvejais nustatyti Reklamos įstatymo (toliau – RĮ) pažeidimai, 6 atvejais, nesant pakankamai įrodymų, atsisakyta pradėti tyrimus, kurie leistų įtarti galimą RĮ pažeidimą, 2 tyrimai buvo nutraukti nesurinkus pakankamai įrodymų, kad buvo pažeistas RĮ. Įvertinus visuomenės informavimo priemonėse skelbtus reklaminius tekstus, dėl galimų pažeidimų mažareikšmiškumo kartais buvo taikomos prevencijos priemonės – 12 reklamos davėjų, įspėti raštu, nutraukė klaidinančios reklamos naudojimą. Dėl galimos klaidinančios ir neleidžiamos lyginamosios reklamos naudojimo 93 pareiškėjams suteikta konsultacijų, jiems raštu paaiškinti nustatyti reikalavimai ir kaip jie taikomi praktikoje, išaiškinta duomenų, reikalingų tyrimui pradėti, pateikimo tvarka, atsakomybė už įstatymo reikalavimų nevykdymą.

Klaidinanti reklama

Dėl priemonių svoriui numesti

KT iniciatyva atlikti 2 tyrimai dėl UAB „Porektus“ reklamos svoriui numesti atitikties RĮ 5 straipsniui. Pirmuoju atveju bendrovė dienraščiuose reklamavo prancūzų mitybos specialisto

M. Montignaco svorio mažinimo metodą, užtikrinantį kūno masės sumažėjimą 3–5 kg per savaitę pirmąsias 4 savaites ir po 2–3 kg per savaitę kitas savaites. Antruoju atveju bendrovė reklamavo H.C.A. preparatą, kuris per 8 dienas padeda sumažinti svorį 6 kg, per 15 dienų – 12 kg ir per 30 dienų – 25 kg. Ir vienu, ir kitu atveju UAB „Porektus“ negalėjo pagrįsti, kad nurodyti teiginiai yra teisingi. Be to, reklamoje bendrovė praleido dalį informacijos, kurią pateikti, atsižvelgus į kitą reklamoje pateiktą informaciją, būtinais reikėjo, kad nebūtų suklaidinti vartotojai. Reklamoje nebuvo aiškiai įvardyta vartotojams siūloma prekė, jos pagrindinės

savybės, nenurodyta, kad vartotojas, užsisakęs metodą, gautų 239 puslapių knygelę, kad naudodamasis metodu jis iš esmės turės pakeisti mitybos įpročius.

UAB „Porektus“ skelbtos reklamos svoriui numesti buvo pripažintos klaidinančiomis. Už klaidinančios reklamos naudojimą bendrovei skirtos 45 ir 30 tūkst. Lt baudos.

Dėl gydymo būdo

UAB „Embriotechnologijų centras“ savo interneto tinklalapyje reklamavo gydymo technologijas, kurių pagrindas – mažai diferencijuotų specifinių kamieninių ląstelių transplantacija. Tiriant nustatyta, kad kai kurie reklamuoto gydymo būdo teiginiai yra neteisingi ir gali paveikti vartotojų sprendimus, susijusius su naudojimusi reklamuojamomis gydymo technologijomis. Kadangi nagrinėta reklama skirta asmenims, kurie serga sunkiai pagydomomis arba nepagydomomis ligomis ir kurie yra itin pažeidžiami ir gali lengvai patikėti jiems pateikta informacija, UAB „Embriotechnologijų centras“ buvo įspėta ir įpareigota nedelsiant nutraukti klaidinančios reklamos naudojimą ir paneigti skelbtą klaidinančią reklamą savo interneto tinklalapyje. Įpareigojimus bendrovė įvykdė.

Dėl sąlygų įsigyjant kompiuterį

2005 m. kovo–gegužės mėnesiais leidinyje „Eurokompiuteriai“ UAB „Euroinvesticijos“ skelbė reklamą teiginį: „Pirkdami kompiuterį išsimokėtinai Jūs susigrąžinsite 33 proc. kompiuterio vertės, nes įmokos išsidėstys per 2–3 metus“. Atliekant tyrimą nustatyta, kad vartotojas, pasinaudojęs reklamoje pateiktu pasiūlymu ir įsigijęs kompiuterį išsimokėtinai 2 ar 3 metams, negalės susigrąžinti 33 proc. kompiuterio vertės, nes dalis jo įmokų už kompiuterį bus sumokėtos 2007 m. ar net 2008 m. Remiantis 2004 m. birželio 15 d. Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 21 straipsnio papildymo įstatymo 2 str., gyventojas, per trejus metus įsigijęs vieną asmeninio kompiuterio vienetą su programine įranga ir (arba) įsirengęs interneto

prieigą ir įsigijęs šiai prieigai reikalingą įrangą, šias sumas gali atsiimti iš savo metinių apmokestinamųjų pajamų tik tuo atveju, jei šias sumas sumokėjo laikotarpiu nuo 2004 m. sausio 1 d. iki 2006 m. gruodžio 31 d. Tyrimo metu surinkti duomenys patvirtino, jog yra gyventojų, pirkusių kompiuterius iš UAB „Euroinvesticijos“ parduotuvių išsimokėtinai, ir dalis jų įmokų bus sumokėtos 2007 metais. Buvo pripažinta, jog bendrovė naudojo neteislingą reklamos teiginį, kuris galėjo suklaidinti vartotojus dėl galutinės kompiuterio kainos ir paveikti jų sprendimus ar veiksmus, susijusius su kompiuterio įsigijimu. Už klaidinančios reklamos naudojimą skirta 6 tūkst. Lt bauda.

Neleidžiama lyginamoji reklama

Dėl neobjektyvaus palyginimo

Remiantis UAB „Topo centras“ pareiškimu, atliktas tyrimas dėl UAB „Euroinvesticijos“ skleistos reklamos atitikties RĮ reikalavimams. Tiriama nustatyta, jog UAB „Euroinvesticijos“ reklamoje neobjektyviai (sau naudingu būdu) lygino savo bei konkurenčių – bendrovių „Topo centras“, „Sonex“, „BMS“ tam tikros specifikacijos kompiuterių kainas. Be to, savo reklaminių skelbimų teiginiais diskreditavo ir menkino minėtų firmų vardus. Konstatavus, kad UAB „Euroinvestici-

jos“, naudodama neleidžiamą lyginamąją reklamą, pažeidė RĮ 6 str., buvo skirta 15 tūkst. Lt bauda.

Dėl bendrovės funkcijų pristatymo

Asociacija Lietuvos antstolių rūmai pateikė prašymą iširti, ar UAB „Žvilgsnis iš arčiau“ interneto svetainėje skelbta reklama „<...> vykdo antstolių, kurie vykdo priverstinį išieškojimą, bankroto administratorių priežiūrą“ ir „<...> skolos išieškojimo procese, jeigu nustatoma, jog skolą geriau išieškoti teisiniu keliu, tai pasiūlysime ją priteisti ir perduoti mūsų bendrovės Teisės departamento Antstolių skyriui, kuris be papildomų rūpesčių areštuos skolininkų turtą ir lėšas. Taip ne tik atgausite pinigus, bet ir lėšas, išleistas skolų išieškojimui“ neprieštaruoja RĮ 5 straipsniui. Tyrimo metu nustatyta, kad nagrinėjami teiginiai aiškiai nusako UAB „Žvilgsnis iš arčiau“ atliekamas funkcijas, kurios pagal galiojančius teisės aktus priskirtinos kitoms institucijoms. UAB „Žvilgsnis iš arčiau“, reklamoje nurodyma, jog vykdo antstolių priežiūros funkciją, duoda nurodymus antstoliams pašalinti vykdymo proceso pažeidimus, kontroliuoja antstolių darbo organizavimą, areštuoja skolininkų turtą ir lėšas, prisiima savo kompetencijai teisės aktais nepriskirtas funkcijas ir sudaro vartotojui kompleksines paslaugas teikiančios įmonės įvaizdį, o tai gali klaidinti vartotojus ir skatinti jų ekonominę elgesį pasirinkti būtent šią bendrovę. Konstatuota, kad UAB „Žvilgsnis iš arčiau“ skleista reklama pažeidė RĮ 5 str. nuostatas. Bendrovei skirta 13,5 tūkst. Lt bauda.

III. Valstybės pagalbos koordinavimas

Teisės aktų rengimas

Esminiai pasikeitimai valstybės pagalbos kontrolės srityje, Lietuvai įstojus į ES, iš esmės pakeitė ir KT funkcijas. Pagal KĮ 48 str. nuostatas KT koordinuoja valstybės pagalbos, kuriai taikomos ES valstybės pagalbos taisyklės, klausimus, atlieka valstybės pagalbos projektų ekspertizę, teikia valstybės pagalbos teikėjams išvadas ir rekomendacijas, dalyvauja teikiant pranešimus apie valstybės pagalbą EK. Be to, KT tvarko valstybės pagalbos registrą ir kaupia informaciją apie suteiktą

Lietuvos ūkio subjektams valstybės pagalbą, teikia šią informaciją EK bei kitoms suinteresuotoms institucijoms.

Įgyvendindama KĮ ir 2004 m. rugsėjo 6 d. LR Vyriausybės nutarimo Nr. 1136 nuostatas, KT parengė Vyriausybės nutarimo „Dėl Suteiktos valstybės pagalbos registro įsteigimo, jo nuostatų patvirtinimo ir veiklos pradžios nustatymo“ projektą. Šį nutarimą Vyriausybė patvirtino 2005 m. sausio 19 d. bei paskyrė KT vadovaujančiąja Suteiktos valstybės pagalbos registro (toliau – registras) tvarkymo įstaiga ir registro tvarkymo įstaiga. Šiuo nutarimu Vyriausybė patvirtino registro nuostatus, kurie reglamentuoja registro paskirtį, objektus, tvarkymą, reorganizavimą, likvidavimą, taip pat

registro tvarkymo įstaigos teises ir pareigas.

Vykdydama minėtu nutarimu pavestas registro tvarkymo funkcijas, KT 2005 m. priėmė nutarimą, kuriuo patvirtino „Suteiktos valstybės pagalbos registravimo taisyklės“, bei 2005 m. KT pirmininko įsakymu patvirtino „Registro duomenų saugos nuostatus“. Minėtos taisyklės reglamentuoja duomenų apie esamą valstybės pagalbą bei nereikšmingą valstybės pagalbą, taip pat nereikšmingą pagalbą žemės ūkio ir žuvininkystės sektoriuose pateikimą bei registravimą registre.

Siekdama užtikrinti tinkamą EK direktyvos 80/723/EEB dėl finansinių santykių tarp valstybių narių ir valstybinių įmonių skaidrumo ir vėlesnių jos pakeitimų nuostatų įgyvendinimą, KT

kartu su Finansų, Ūkio ir Susisiekimo ministerijomis bei kitomis institucijomis išanalizavo Lietuvos Respublikos teisės aktus ir nustatė, kad šios direktyvos nuostatos nėra visiškai perkeltos į nacionalinę teisę. Todėl KT parengė Vyriausybės nutarimo „Dėl informacijos apie finansinius santykius tarp valstybės institucijų ir įmonių, kurioms valstybės institucijos gali daryti lemiamą įtaką, ir apie tam tikras įmones kaupimo taisyklių patvirtinimo“ projektą, kuris 2005 m. liepą buvo priimtas. Šiuo nutarimu Vyriausybė patvirtino informacijos apie finansinius santykius tarp valstybės institucijų ir įmonių, kurioms valstybės institucijos gali daryti lemiamą įtaką, ir apie tam tikras įmones kaupimo taisyklės bei nustatė įpareigojimus ministerijoms ir kitoms valstybės institucijoms dėl direktyvos nuostatų įgyvendinimo.

Pranešimų teikimas EK

KT, vykdydama koordinuojančios institucijos valstybės pagalbos klausimais funkcijas, glaudžiai bendradarbiavo su valstybės pagalbos teikėjais, rengiant pranešimus EK bei teikiant kitą informaciją apie valstybės pagalbą. Per atskaitinį laikotarpį valstybės pagalbos teikėjai EK pateikė 21 pranešimą apie valstybės pagalbą, iš jų 4 pranešimus – apie valstybės pagalbą pagal išimtis, 4 – individualios paramos ūkio subjektams pranešimus ir 13 pranešimų – apie valstybės pagalbą pagal pagalbos schemas. Daugiausia pranešimų apie valstybės pagalbą pagal schemas pateikė Žemės ūkio ministerija (9 pranešimai), o pranešimų apie individualią valstybės pagalbą – Finansų ministerija (2 pranešimai). Dėl 6 pagalbos atvejų EK priėmė teigiamus sprendimus. Dėl pranešimų pagal išimtis formalus EK pritarimo nereikėjo. Kiti 14 pranešimų apie valstybės pagalbą nagrinėjami EK. Lentelėje nurodyti duomenys apie 2005 m. EK pateiktus pranešimus apie valstybės pagalbą.

Iš viso pateikta pranešimų apie valstybės pagalbą EK	21
Iš jų:	
pranešimai apie valstybės pagalbą pagal schemas	13
pranešimai apie valstybės pagalbą pagal išimtis	4
pranešimai apie individualią valstybės pagalbą	4
Pranešimai apie valstybės pagalbą, kuriai pritarta EK sprendimais (įskaitant 3 pateiktus pranešimus 2004 m.)	6
Iš jų :	
valstybės pagalba pagal pagalbos schemas	4
individuali valstybės pagalba ūkio subjektams	2
Nagrinėjami pranešimai apie valstybės pagalbą EK	14

2005 m. EK priėmė sprendimus dėl šių pranešimų:

- N 448/2004 – parama ūkininkams, kompensuojant jų patirtus nuostolius dėl nepalankių orų sąlygų (pagalbos teikėja – Žemės ūkio ministerija);
- N 425/2004 – Kauno laisvoji ekonominė zona (pagalbos teikėja – Ūkio ministerija);
- N 584/2004 – restruktūrizavimo pagalba AB „Vingriai“ (pagalbos teikėjos – Finansų ministerija ir Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba);
- N 44/2005 – akcizo mokesčio sumažinimas biokuriui (pagalbos teikėja – Ūkio ministerija);
- N 337/2005 – Ignalinos atominė elektrinė – atleidimas nuo mokesčių mokėjimo (pagalbos teikėja – Ūkio ministerija);
- N 292/2005 – pagalba, skirta kompensuoti draudimo įmokas (pagalbos teikėja – Žemės ūkio ministerija).

Kitų funkcijų vykdymas

KT žodžiu ir raštu teikė konsultacijas valstybės pagalbos teikėjams. Teikta pastabų ir pasiūlymų Ūkio, Finansų, Žemės ūkio, Socialinės apsaugos ir darbo, Aplinkos ministerijų ir kitų institucijų pateiktiems derinti teisės aktų projektams. Buvo išnagrinėti 38 teisės aktų projektai, dėl jų pateikta pastabų ir pasiūlymų.

KT siekė, kad būtų sudarytos galimybės valstybės pagalbos teikėjams išsamiau susipažinti su nauja valstybės pagalbos kontrolės sistema Lietuvoje bei jos taikymu praktikoje. 2005 m. Vilniaus, Klaipėdos ir Tauragės apskrityse bei Vilniuje (Muitinės departamento darbuotojams) buvo surengti seminarai „Nauja valstybės pagalbos kontrolės sistema Lietuvoje“. Seminarų metu valstybės pagalbos teikėjai buvo supažindinti su esminiais pasikeitimais valstybės pagalbos kontrolės srityje, Lietuvai įstojus į ES, išsamiai

išnaginėta pranešimo apie valstybės pagalbą pateikimo EK tvarka, pateikti atsakymai į valstybės pagalbos teikėjų klausimus.

Išsamiau supažindinant valstybės pagalbos teikėjus bei gavėjus su valstybės pagalbą reglamentuojančiais ES teisės aktais, parengtas „Valstybės pagalbos vadovas“, kurį galima rasti KT interneto svetainės skyriuje „Valstybės pagalba“.

KT, kaip registro vadovaujančioji ir tvarkymo įstaiga, prieš pradėdama veikti registrai, 2005 m. rugsėjį surengė registro vartotojų mokymus ministerijų, savivaldybių ir atitinkamų institucijų darbuotojams, atsakingiems už duomenų teikimą registrai.

Toliau buvo kaupiama ir sisteminama valstybės pagalbos duomenų bazė – Valstybės pagalbos žinybinis registras, o nuo 2005 m. spalio 1 d. pradėtas kaupti Suteiktos valstybės pagalbos registras. Valstybės pagalbos žinybiniame registre yra sukaupti duomenys apie Lietuvos ūkio subjektams 1996–2004 m. ir 2005 m. sausio – rugsėjo mėnesiais suteiktą valstybės pagalbą. Suteiktos valstybės pagalbos registras užtikrins tinkamą nereikšmingos pagalbos teikimo kontrolę taikant EK reglamentų reikalavimus.

Suteiktos valstybės pagalbos apimtys

Remiantis Valstybės pagalbos žinybinio registro duomenimis, parengta metinė ataskaita EK. Pagal turimus duomenis 2004 m. Lietuvos Respublikoje iš viso buvo suteikta 446,43 mln. Lt (129,29 mln. eurų) valstybės pagalbos.

Nacionalinės valstybės pagalbos dalis BVP (veikusio-

mis kainomis) 2004 m. sudarė 0,71 proc. Vidutiniškai vienam dirbančiam žmogui teko 310,82 Lt (90,02 eurų) suteiktos nacionalinės valstybės pagalbos. 2004 m. Lietuvos BVP, lyginant su 2003 m., padidėjo 7,0 proc. (palyginamosiomis 2000 m. kainomis), o infliacija 2004 m. gruodžio mėn., lyginant su 2003 m. gruodžio mėn., padidėjo 2,9 proc. Iš priede pateiktų lentelių ir diagramos duomenų matyti, kad 2004 m. suteikta kur kas daugiau valstybės pagalbos, palyginti su 2003 m. Šis padidėjimas susijęs su tuo, kad į 2004 m. ataskaitą įtraukta visa žemės ūkio ir žuvininkystės sektoriuose suteikta valstybės pagalba, tuo tarpu 2000–2003 m. pateiktose valstybės pagalbos ataskaitose įskaityta tik ta pagalba, kuri suteikta iš Kaimo rėmimo ir specialiosios programos lėšų. Todėl iš pateiktų duomenų matyti, kad neįskaitant pagalbos žemės ūkio ir žuvininkystės sektoriuose, 2004 m. valstybės pagalbos suteikta mažiau, palyginti su 2003 m. Atsižvelgus į šiuos apskaitos ypatumus, iš pateiktų duomenų matyti, kad valstybės pagalba sumažėjo nuo 254,03 mln. Lt (68,27 mln. eurų) (2000 m.) iki 105,18 mln. Lt (30,46 mln. eurų) (2004 m.).

Valstybės pagalba apdirbamajai pramonei ir paslaugoms ataskaitiniu laikotarpiu kito netolygiai. 2004 m. pagalba apdirbamajai pramonei ir paslaugoms sudarė didesniąją dalį nacionalinės valstybės pagalbos – 82,24 proc. (neįskaitant pagalbos žemės ūkio ir žuvininkystės sektoriuose). 2004 m. valstybės pagalba apdirbamajai pramonei ir paslaugoms buvo suteikta mažoms ir vidutinėms įmonėms, moksliniams tyrimams, plėtrai ir inovacijoms, prekybai bei įmonėms gelbėti ir restruktūrizuoti. Daugiau nei 55 proc. suteiktos pagalbos apdirbamajai pramonei ir paslaugoms buvo suteikta įmonėms gelbėti ir restruktūrizuoti. Duomenys apie nacionalinės valstybės pagalbos pasiskirstymą pagal svarbiausius sektorius pateikiami priede.

IV. Teisminė praktika

Teismuose 2005 m. atstovauta 17 bylų, iš kurių 9 bylų nagrinėjimas buvo baigtas, 5 bylų nagrinėjimas tęsiamas Lietuvos vyriausiajame administraciniame teisme ir 3 bylos nagrinėjamos Vilniaus apygardos administraciniame teisme.

Toliau aprašyti keli teismuose nagrinėtų bylų, taikant KĮ bei RĮ, pavyzdžiai, nes šiose bylose priimtose nutartys yra svarbios konkurencijos teisės požiūriu.

★ KT 2004 m. balandžio 1 d. nutarimu Nr. 1S-53 pripažino, kad žemės ūkio ministro įsakymu patvirtintos „Paramos pieno supirkimo kainoms palaikyti teikimo perdirbimo įmonėms taisyklės“ neprieštaruja KĮ 4 str. 2 d. ir tyrimą nutraukė. UAB „Žalmargės pienas“, nesutikdama su tokiu sprendimu, apskundė jį Vilniaus apygardos administraciniam teismui, prašydama panaikinti KT nutarimą, pripažinti, kad

žemės ūkio ministro įsakymas prieštaruja KĮ 4 str. ir LR Vyriausybės 2003 m. birželio 4 d. nutarimui Nr. 725 „Dėl pieno supirkimo kainų 2003 m. birželio – gruodžio mėnesiais“ bei priteisti patirtos žalos atlyginimą.

Vilniaus apygardos administracinis teismas, pritardamas pareiškėjo abejonėms dėl žemės ūkio ministro įsakymo atitikties aukštesnės galios teisės aktus, kreipėsi į Lietuvos vyriausiąjį administracinį teismą, prašydamas tai iširti. Lietuvos vyriausiasis adminis-

tracinis teismas 2004 m. spalio 8 d. sprendimu administracinėje byloje Nr. I1-08/04 nusprendė, kad dėl ginčijamose taisyklėse pasirinkto kriterijaus, kai pieno perdirbimo įmonių gaunamas paramos dydis nustatomas remiantis kiekvienos įmonės 2002 m. užimta rinkos dalimi, įmonės atsiduria nevienodoje padėtyje, nes kiekvienai įmonei tenka skirtinga pieno gamintojams mokėtinos kainos dalis, kurią ši įmonė turi padengti iš savo lėšų. Toks kriterijus, anot teismo, nėra nulemtas Lietuvos Respublikos įstatymų reikalavimų, jis negali objektyviai nulemti skirtingos paramos dalies, tenkančios už kiekvieną supirkto pieno toną, ir pripažino, kad paramos skyrimo reglamentavimas prieštarauja KĮ 4 str. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas taip pat akcentavo, kad, siekiant nustatyti KĮ 4 str. pažeidimą, pakanka nustatyti diskriminacinio pobūdžio veiksmus, potencialiai galinčius riboti konkurenciją atitinkamoje rinkoje, nepaisant to, ar konkurencija realiai buvo apribota. Pritaikęs šią taisyklę nagrinėtoje byloje, teismas nusprendė, kad taisyklių 1 priedo dalis „Kitos įmonės“ potencialiai galėjo trukdyti įžengti į pieno supirkimo ir / ar perdirbimo rinką naujoms įmonėms, kurioms būtų tekusi fiksuota „Kitų įmonių“ grupei priskirta paramos dalis, priklausanti nuo visų „Kitų įmonių“ grupėje esančių įmonių veiklos rezultato, o tokiomis aplinkybėmis gali atsirasti nevienodų konkurencijos sąlygų su įmonėmis, kurioms konkrečiai priskirta atitinkamos paramos dalis. Kitą nagrinėjamu žemės ūkio ministro įsakymu patvirtintų taisyklių nuostatą, įtvirtinusių įmonių, pradėjusių veiklą 2002 ir 2003 metais, skirtingas paramos gavimo sąlygas, teismas įvertino kaip nulemtą objektyvių aplinkybių ir nepažeidžiančią konkurencijos sąlygų.

Remdamasis Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo sprendimu, Vilniaus apygardos administracinis teismas 2005 m. birželio 6 d. sprendimu iš dalies patenkino pareiškėjo skundą – panaikino KT nutarimą, likusioje dalyje pareiškėjo UAB „Žalmargės pienas“ skundą atmetė. Apeliaciniame skunde pareiškėjas prašė priteisti iš Lietuvos valstybės, atstovaujamos Žemės ūkio ministerijos, 2 997 063 Lt žalos.

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas 2005 m. lapkričio 25 d. nutartimi iš dalies patenkino UAB „Žalmargės pienas“ apeliacinį skundą ir priteisė iš Lietuvos valstybės, atstovaujamos Žemės ūkio ministerijos, 109 950 Lt 96 ct žalą. Savo sprendimą teismas argumentavo tuo, kad Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2004 m. spalio 8 d. sprendimu žemės ūkio ministro įsakymu patvirtintos taisyklės buvo pripažintos prieštaraujančiomis LR civilinio kodekso 2.76 str., KĮ 4 str., LR Vyriausybės nutarimui, todėl padarė išvadą, kad valstybės valdžios institucijos neteisėtu aktu iš pareiškėjo buvo atimta galimybė gauti paramą už supirktą pieną, dėl to pareiškėjui buvo padaryta žala, kurią privalo atlyginti valstybė.

★ KT 2005 m. vasario 3 d. nutarimu Nr. 2S-3 „Dėl taksi paslaugų teikėjų asociacijos ir taksi paslaugas Vilniaus mieste teikiančių ūkio subjektų veiksmų atitikimo KĮ straipsnio reikalavimams“ pripažino, kad grupė Vilniaus mieste taksi paslaugas teikiančių bendrovių ir Taksi paslaugų teikėjų

asociacija sudarė KĮ draudžiamą kartelinį susitarimą – vienu metu pabrangino taksi paslaugų kainas ir už šį pažeidimą bendrovėms skyrė baudas. Vilniaus apygardos administracinis teismas sutiko su KT sprendimu, konstatuodamas, kad vienodi ir padidinti taksi paslaugų įkainiai buvo nustatyti kaip kontaktų ir pasitarimų tarp taksi paslaugas teikiančių bendrovių rezultatas, o tai vertinama kaip suderinta praktika, kuri riboja konkurenciją. Teismas sprendime pažymėjo, kad šiuo susitarimu buvo padaryta žala vartotojams – ne tik padidinta kaina, bet ir atimta galimybė rinktis geresnę paslaugos kokybę už didesnę kainą. Vilniaus apygardos administracinis teismas pabrėžė, kad bendrovėms skiriant baudas nebuvo atsižvelgta į jų užimamas rinkos dalis bei bendrąsias metines pajamas 2003 m. Įvertinęs šias aplinkybes, teismas UAB „Martono taksi“ skirtą 50 tūkst. Lt baudą sumažino iki 25 tūkst. Lt, kitoms bendrovėms skirtą 5 tūkst. Lt baudų nesumažino arba sumažino nedaug, o dviems bendrovėms, motyvuodamas tuo, kad jos naujai pradėjo veiklą ir neturi pajamų (ar labai nedideles) už praėjusius nuo padaryto pažeidimo metus (2003 m.), baudas panaikino.

Kelios taksi bendrovės Vilniaus apygardos administracinio teismo sprendimą apskundė Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui. Byla šiame teisme dar neišnagrinėta.

★ KT 2004 m. gruodžio 2 d. nutarimu Nr. 2S-16 „Dėl UAB „Tele2“ veiksmų atitikimo RĮ 5 straipsnio reikalavimams“ UAB „Tele2“ reklaminės akcijos metu naudotus teiginius:

- „Tele2 vartotojai džiaugiasi mažiausiomis kainomis. Jie gali skambinti mažiausiu laisvalaikio tarifu į visus tinklus Lietuvoje – tik 0,25 Lt/min.“;

- „Tele2 vartotojai džiaugiasi mažiausiomis kainomis. Visą parą jie gali siųsti SMS į visus tinklus už mažiausią kainą Lietuvoje – tik 0,10 Lt/SMS“;

- „Tele2 vartotojai džiaugiasi mažiausiomis kainomis. Daugiau nei trečdaliui Lietuvos mobiliojo ryšio vartotojų visą parą jie gali skambinti mažiausiu tarifu – tik 0,20 Lt/min.“,

pripažino klaidinančią reklamą.

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas, išnagrinėjęs UAB „Tele2“ skundą, 2005 m. lapkričio 17 d. nutartyje konstatavo, kad pareiškėjo reklama

buvo neišsami ir todėl galėjo suklaidinti vartotoją. Teismas padarė išvadą, kad „minėta neišsami informacija kartu su akcentuojama maža paslaugų kaina, nepateikiant išsamios informacijos apie paslaugų vartotojų grupes, kurioms taikomi nurodyti tarifai, nesudarant realių galimybių vidutiniam vartotojui spręsti apie galimas papildomas sąlygas, apie kurias reikėtų ieškoti papildomos informacijos, ir dažniausiai nesant galimybių gauti papildomos informacijos įsigyjant paslaugą, galėjo suformuoti klaidingą vidutinio vartotojo nuomonę apie paslaugą atitinkamai paveikiant jo apsispren-

dimą. Konstatuota, kad reklaminiai teiginiai pagrįstai pripažinti klaidinančiais pagal išsamumo kriterijų RĮ 5 str. 2 d. 2 p. pagrindu. Be to, akcentuota, kad toks reklamos davėjo elgesys prieštarauja nurodytoms vartotojų teises reglamentuojančioms teisės normoms."

Be to, teismas konstatavo, kad KT nutarimu nustatytas įpareigojimas paneigti klaidinančią pripažintą reklamą neatitinka viešojo administravimo subjektų priimamiems administraciniais sprendimams taikomų reikalavimų. Ginčijamas abstraktus turinio įpareigojimas nesudaro sąlygų ūkio subjektui, kuriam toks įpareigojimas nustatytas, tiksliai ir tinkamai įvykdyti šį įpareigojimą. Taigi šioje dalyje Konkurencijos tarybos nutarimas buvo panaikintas, dėl to pareiškėjo skundas tenkintinas iš dalies.

Minėta nutartis yra labai svarbi KT praktikoje, taikant kai kurias ginčytinas RĮ nuostatas, – nutartyje išaiškinta RĮ vartojama „paprasčio reklamos vartotojo“ sąvoka.

Teismas konstatavo, kad RĮ nėra apibrėžta „paprasčio vartotojo“ sąvoka. Siekdamas išsiaiškinti termino „paprastas vartotojas“ turinį, teismas pasitelkė teisės aiškinimo metodus. Kadangi vartotojų teisių apsauga reglamentuojama ir EB teisės normomis, tai svarbi ir Europos Teisingumo Teismo praktika: Europos Teisingumo Teismas, nagrinėdamas bylas, susijusias su vartotojų teisių apsauga ir konkurencija, suformulavo vidutinio vartotojo sampratą, kaip protingai gerai informuoto, protingai atidaus ir apdairaus vartotojo (sprendimai bylose Nr. C-99/2001 Linhart; C-486/2001 Procter & Gamble vs OHM; C-220/1998 Estee Lauder Cosmetics GmbH; kt.).

Teismas konstatavo, kad nors RĮ vartojama „paprasčio vartotojo“, o Europos Teisingumo Teismo praktikoje – „vidutinio vartotojo“ sąvoka, teisėjų kolegijos nuomone, savo turiniu jos nesiskiria. Tokia išvada padaryta, atsižvelgus į vidutinio vartotojo sąvokos apibrėžimą terminais „protingai gerai informuotas“, „protingai atidus ir apdairus“, kurie paprastai priskiriami socialiai aktyvių, pakankamai išsilavinusių, tačiau neturinčių specialių žinių atitinkamoje srityje žmonių kategorijai. „Paprasčio vartotojo“ samprata taip pat atitinka minėtą vartotojų kategoriją.

Teismo nutartyje taip pat išaiškinti atsakomybės už klaidinančią reklamą taikymo ir įrodymo klausimai. Teismas konstatavo, kad pagal RĮ 21 str. 1 d. reklamos davėjas atsako už klaidinančios reklamos naudojimą, jei neįrodo, kad įstatymas buvo pažeistas ne dėl jo kaltės.

Dėl sunkinančių aplinkybių pritaikymo šioje byloje teismas konstatavo, kad RĮ 22 str. 12 d. norma sunkinančios aplinkybės buvimą sieja su pažeidimo, už kurį atitinkamam subjektui per metus jau skirta nuobauda pagal RĮ, padarymu, nepaisant to, kokia įstatymo norma yra pažeista. Įstatyme nėra nuorodų į skirtingo pažeidimo pobūdžio ar pavojingumo vertinimą, sprendžiant pakartotinumą klausimą. Pakartotinumui, kaip sunkinančiai aplinkybei, konstatuoti

pagal RĮ pakanka formalaus fakto, kad atitinkamam subjektui per metus buvo skirta nuobauda už bet kokią RĮ pažeidimą. Taigi teisėjų kolegija pripažino nepagrįstu apelianto teiginį, kad pakartotinumą turi būti siejamas su pažeidimo pobūdžiu, pavojingumu ar už jį skirtos nuobaudos rūšimi.

★ KT 2005 m. kovo 10 d. nutarimas Nr. 2S-5 „Dėl UAB „Euroinvesticijos“ veiksmų atitikties RĮ 6 straipsnio reikalavimams“.

KT tyrimo metu nustatė, jog UAB „Euroinvesticijos“ 100 000 egz. tiražu išplatino reklaminį leidinį „Eurokompiuteriai“ (2004 m. rugsėjis–spalis), kurio pirmajame puslapyje grafinės išraiškos būdu lygintos tam tikros komplektacijos kompiuterių kainos prekybos tinkluose „Topo centras“, „Sonex“, „BMS“ bei „Eurokompiuteriai“, kurios atitinkamai buvo pateiktos kaip 2 199 Lt, 2 026 Lt, 1 968 Lt, 1 759 Lt. Šalia palyginimo nurodyta: „Dauguma IT produktų prekybos bendrovių generuoja neįprastai didelius pelnus, pardavinėdamos kompiuterinę techniką gyventojams. Iš mažmeninių vartotojų sukrauto pelno statomi blizgantys (net vakariečiams nematyti) prekybos centrai, užsakomos tendencingos, brangiai kainuojančios, pirkėjus klaidinančios reklaminės akcijos. Tačiau UAB „Euroinvesticijos“ (kompiuterių tinklo „Eurokompiuteriai“ bendrovė-savininkė) <...> nutarė ženkliai mažesne pelno marža pardavinėti kompiuterinę techniką gyventojams <...>“.

Šie neteisingi teiginiai dėl savo klaidinančio pobūdžio galėjo paveikti reklamos vartotojų sprendimus, susijusius su kompiuterinės technikos įsigijimu, ir dėl to galėjo pakenkti bendrovių „Topo centras“, „Sonex kompiuteriai“, „BMS“ galimybėms konkuruoti parduodant kompiuterinę techniką. Nurodydama neteisingas kompiuterio kainas konkurentų prekybos tinkluose, kurios yra gerokai didesnės nei UAB „Euroinvesticijos“ priklausančiame kompiuterių tinkle „Eurokompiuteriai“, bendrovė neobjektyviai (šališkai), sau naudingu būdu, lygino kompiuterio kainas.

Be to, buvo padaryta išvada, kad tokie neteisingi teiginiai diskredituoja ir menkina bendrovių „Topo centras“, „BMS“ bei „Sonex kompiuteriai“, prekiaujančių kompiuterine technika, firmų vardus.

Už neleidžiamos lyginamosios reklamos naudojimą UAB „Euroinvesticijos“ buvo skirta 15 tūkst. Lt bauda.

Vilniaus apygardos administracinis teismas 2005 m. liepos 4 d. nutartyje konstatavo, kad KT pagrįstai pripažino, jog UAB „Euroinvesticijos“ naudojo neleistiną lyginamąją reklamą, nes joje buvo diskredituojamos kitos bendrovės, prekiaujančios tomis pačiomis prekėmis. Be to, teismas konstatavo, kad reklama buvo klaidinančio pobūdžio ir galėjo paveikti vartotojų sprendimus.

Teismas taip pat konstatavo, kad UAB „Euroinvesticijos“ nėra stambi kompiuteriais prekiaujanti bendrovė, todėl taikant ekonomines sankcijas būtina atsižvelgti į pačios bendrovės pobūdį. Tuo pagrindu Vilniaus apygardos teismas iš dalies pakeitė KT nutarimą ir skirtos baudos dydį sumažino iki 5 tūkst. Lt. Šis teismo sprendimas apeliacine tvarka nebuvo apskūstas.

ieškiniai dėl žalos, patirtos pažeidus konkurencijos teisės normas

Asmenys, patyrę žalą dėl KĮ draudžiamų susitarimų ar dominuojančio ūkio subjekto piktnaudžiavimo dominuojančia padėtimi veiksmu, gali kreiptis į teismą, prašydami priteisti žalą atlyginimą iš pažeidėjo. Deja, tokie ieškiniai Lietuvos teismuose kol kas labai reti.

KT 2002 m. gegužės 30 d. nutarimu nustatė, kad SPAB „Stumbras“, stipriųjų alkoholinių gėrimų rinkoje užimanti dominuojančią padėtį, piktnaudžiavo dominuojančia padėtimi, taip pažeisdama KĮ 9 straipsnį. Piktnaudžiavimas pasireiškė tuo, kad atskiriems ūkio subjektams panašaus pobūdžio sutartyse buvo taikytos nevienodos atsiskaitymo sąlygos, t. y. vieniems didmenininkams buvo taikomos papildomos nuolaidos, išreikštos išmokomis už marketingo ir panašias paslaugas, kitiems nuolaidos buvo labai mažos arba visai netaikomos. Viena iš didmenininkų, UAB „Šiaulių tara“, kurią SPAB „Stumbras“ diskriminavo, remdamasi KT išvadomis kreipėsi į teismą dėl žalos atlyginimo. Kauno apygardos teismas išnagrinėjo ieškinį dėl žalos atlyginimo. Teismas 2005 m. kovo 17 d. sprendimu (neįsiteisėjęs) pripažino, kad minėtais SPAB „Stumbras“ veiksmais UAB „Šiaulių tara“ buvo padaryta žala, ir priteisė 500 tūkst. Lt žalai atlyginti bei palūkanas.

2000 m. liepos 7 d. nutarimu KT pripažino AB „Mažeikių nafta“ piktnaudžiavus dominuojančia padėtimi, t. y. tapataus pobūdžio sutartyse su pirkėjais numačius nevienodas (diskriminacines) nuolaidas bei kitas pirkimo sąlygas ir taip pažeidus KĮ 9 straipsnį. UAB „Klevo lapas“ buvo viena iš bendrovių, kurias AB „Mažeikių nafta“ diskriminavo. Remdamasi KT atlikto tyrimo išvadomis, UAB „Klevo lapas“ kreipėsi į teismą dėl žalos atlyginimo. Byla dar neišnagrinėta.

EB konkurencijos taisyklių taikymas

Lietuvai esant ES nare, tiek KT, tiek nacionaliniai teismai, taikydami KĮ reikalavimus draudžiamų susitarimų ar piktnaudžiavimo dominuojančia padėtimi atvejais, jei susitarimai ar piktnaudžiavimas gali paveikti prekybą tarp valstybių narių, kartu su nacionaliniu įstatymu privalo taikyti ir EB steigimo sutarties 81 (draudžiami susitarimai) ir 82 (piktnaudžiavimas dominuojančia padėtimi) straipsnius. Tokią pareigą KT ir teismams įtvirtina 2002 m. gruodžio 16 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1/2003 dėl konkurencijos taisyklių, nustatytų Sutarties 81 ir 82 straipsniuose, įgyvendinimo.

Atlikdama tyrimą dėl AB „Mažeikių nafta“ veiksmų, KT pirmą kartą greta nacionalinių taikė ir ES konkurencijos taisykles. 2005 m. gruodžio 22 d. nutarimu KT konstatavo, kad AB „Mažeikių nafta“ metinių lojalumo, nekonkuravimo įsipareigojimų taikymu, teritorine kainų diskriminacija riboja pirkėjų galimybes importuoti degalus į Lietuvą. Be to, tie patys veiksmai buvo taikomi ir pirkėjų, veikiančių Latvijos ir Estijos rinkose, atžvilgiu, ir jais galėjo būti apribotas benzino ir dyzelino importas į Baltijos valstybes bei benzino ir dyzelino prekyba tarp minėtų valstybių, o tai reiškia, kad AB „Mažeikių nafta“ elgesys galėjo daryti poveikį ES valstybių narių tarpusavio prekybai. Atsižvelgusi į tai, kad šie AB „Mažeikių nafta“ veiksmai tęsėsi ir po 2004 m. gegužės 1 d., KT konstatavo, kad šiais veiksmais buvo pažeisti ne tik KĮ 9 str., bet ir EB steigimo sutarties 82 str. bei 82 str. c dalis.

Nacionaliniuose teismuose taip pat pasirodė pirmieji ieškiniai, kuriuose šalys prašo taikyti ES konkurencijos taisykles. UAB „Tew Baltija“ kreipėsi į Vilniaus apygardos teismą dėl Kauno miesto savivaldybės organizuoto viešo konkurso koncesijai suteikti sąlygų pripažinimo negaliojančiomis ir rėmėsi EB steigimo sutarties nuostatomis, įtvirtinančiomis laisvos ir neiškraipytos konkurencijos principus. Bendrovė teigia, kad koncesija yra suteikiamos išimtinės teisės veikti atliekų tvarkymo paslaugų teikimo rinkoje, sudarant galimybę koncesininkui piktnaudžiauti, pažeidžiant minėtą EB steigimo sutarties 82 straipsnį. Byla dar neišnagrinėta.

V. Tarptautiniai ryšiai

1. Europiniai konkurencijos darbai

Konkurencijos taryba 2005 m. aktyviai dalyvavo ES teisėkūros darbe, teikdama Lietuvos Respublikos Vyriausybei parengtas ir su suinteresuotomis ministerijomis ir kitomis institucijomis suderintas pozicijas dėl aktualių konkurencijos politikos teisės aktų ir kitų dokumentų bei pagal kompetenciją teikdama pastabas kitų ministerijų parengtoms pozicijoms. Per metus buvo parengtos ir Vyriausybei pateiktos pozicijos keturiems ES dokumentams: „Pasiūlymui dėl Tarybos sprendimo dėl Europos susitarimo 2 protokolo 9 straipsnio 4 dalyje numatyto laikotarpio pratęsimo sąlygų, nustatytų Europos susitarimo, įsteigiančio asociaciją tarp Europos Bendrijų ir jų valstybių narių, vienos susitarimo šalies, ir Rumunijos, kitos susitarimo šalies, papildomo protokolo 3 straipsnyje, įvykdymo“; „Valstybės pagalbos veiksmų planui – valstybės pagalbos reformos gairėms 2005–2009 m.“; dokumentui „Konkurencijos politika: sektorių apklausa“ ir „Baltajai knygai dėl Tarybos reglamento 4056/86, kuriuo Europos Bendrijų konkurencijos taisyklės taikomos jūrų transportui, peržiūros“. Dvi iš šių pozicijų buvo pateiktos COREPER posėdžiams. Buvo suderinta septyniolika kitų ministerijų parengtų pozicijų.

Vyriausybės kanceliarijai buvo teikiama informacija apie rengiamas atitinkamas nacionalines skyriaus „Konkurencijos politika“ įgyvendinimo priemonės naujiems ES oficialiame leidinyje paskelbtiems teisės aktams, jei tokios buvo būtinos konkrečiam ES teisės aktui įgyvendinti. Teiktos šių naujų teisės aktų įgyvendinimo vykdymo ataskaitos.

Pagal kompetenciją buvo teiktos pastabos parengtam Bulgarijos ir Rumunijos stojimo į ES sutarties tekstui bei jo vertimui į lietuvių kalbą.

KT atstovas dalyvavo Nacionalinės vartotojų teisių apsaugos tarybos prie Teisingumo ministerijos sudarytoje darbo grupėje dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2005/29EB dėl nesąžiningos įmonių komercinės veiklos vartotojų atžvilgiu vidaus rinkoje, iš dalies keičiančios kitas direktyvas, perkėlimo į nacionalinę teisę.

Siekiant užtikrinti tiesioginį EB steigimo sutarties 81 ir 82 straipsnių taikymą bei įgyvendinti Tarybos reglamento

(EB) Nr. 1/2003 „Dėl konkurencijos taisyklių, nustatytų Sutarties 81 ir 82 straipsniuose, įgyvendinimo“ nuostatas, KT atstovai aktyviai dalyvavo šiam reglamentui įgyvendinti EK įsteigtose darbo grupėse.

Dalyvauta penkiuose Europos konkurencijos tinklo (ECN) organizuotuose plenariniuose posėdžiuose, kurių metu, be kitų klausimų, buvo aptariamai EK parengti dokumentų projektai:

- dokumentas dėl rašytinės patariamojo komiteto dėl ribojančių veikų ir dominuojančių padėčių konsultacijų procedūros;
- rekomendacijos dėl baudų, skiriamų pagal Tarybos reglamento (EB) Nr. 1/2003 23 straipsnio 2 dalies a) punktą, nustatymo metodikos;
- bendrųjų išimčių reglamentas Nr. 1617/93.

Aktyviai dalyvauta ECN darbo grupės dėl piktnaudžiavimo dominuojančia padėtimi darbe. Dalyvauta šešiuose posėdžiuose, parengtas

ir pristatytas pranešimas apie piktnaudžiavimą dominuojančia padėtimi degalų tiekimo rinkoje Lietuvoje (Diskriminacija).

Daug dėmesio buvo skiriama darbui ECN darbo grupėje, nagrinėjančioje baudų sumažinimo arba atleidimo nuo baudų klausimus. Dalyvauta keturiuose šios darbo grupės posėdžiuose.

Taip pat dalyvauta šių ECN pogrupių darbe: „Energetika“, „Geležinkeliai“, „Telekomas“, „Žiniasklaida“ ir „IT, informacija ir ryšiai“.

ES šalių narių konkurencijos institucijų vadovams įsteigtus Oro transporto darbo grupę, dalyvauta jos posėdžiuose Vienoje ir Madride, kurių metu buvo svarstomos konkurencijos aplinkos gerinimo oro transporto rinkose problemos. Šioje srityje didžiausią patirtį turinčios Skandinavijos šalys, Vokietijos Federacinė Respublika, Jungtinė Karalystė ją perikia mažesnę patirtį turinčioms ES šalims narėms.

Atstovauta EK patariamuosiuose komitetuose. Dalyvauta trijuose Patariamojo komiteto dėl ribojančių veikų ir dominuojančių padėčių posėdžiuose, skirtuose nagrinėti atskiras konkurencijos bylas bei teisės aktų projektus, dviejuose Patariamojo komiteto dėl koncentracijų posėdžiuose, viename Patariamojo komiteto dėl susitarimų ir dominavimo jūrų transporto srityje posėdyje bei keturiuose Patariamojo komiteto dėl valstybės pagalbos posėdžiuose.

Bendradarbiaujant ECN, ES konkurencijos institucijoms buvo teikiama informacija apie nacionalinę konkurencijos teisės sistemą, keičiamasi kita svarbia informacija. 2005 m. rudenį gavus Europos konkurencijos institucijų prašymą parengti palyginamąjį rinkos tyrimą mažmeninės bankininkystės srityje, KT atliko mažmeninės bankininkystės rinkos tyrimą. Bendradarbiaudama su Lietuvos banku bei vienu iš komercinių bankų, KT parengė palyginamąjį šios rinkos tyrimą ir 2005 m. gruodžio 5 d. pateikė ECA direktoratui oficialią nuomonę dėl konkurencinės aplinkos bei jos dinamikos Lietuvos mažmeninės bankininkystės rinkoje.

Be to, EK rengiant metinę konkurencijos politikos ataskaitą, KT prisidėjo, ataskaitai pateikdama konkurencijos taisyklių taikymo savo šalyje aprašymą.

Kaip ir ankstesniais metais, KT pirmininkas dalyvavo kasmetiniame Europos konkurencijos institucijų generalinių direktorių susitikime, vykusiame rugsėjo 29 d. Briuselyje, kuriame buvo diskutuojama dėl konkurencijos politikos ir jos įgyvendinimo skaidrumo, pasidalyta vienerių metų patirtimi, įgyvendinant naują koncentracijų reglamentą bei taikant EB steigimo sutarties 81 ir 82 straipsnius, aptarti kiti svarbūs konkurencijos politikos aspektai.

KT atstovas, kaip EK įsteigtos darbo grupės „Konkurencijos vyriausieji ekonomistai“ narys, rugsėjo mėnesį dalyvavo šios grupės organizuotoje konferencijoje Briuselyje.

Pagal EK konkurencijos institucijų pasikeitimo pareigūnais programą 2005 m. lapkričio 7–18 dienomis vienas KT darbuotojas stažavosi EK Konkurencijos direktorato Paslaugų departamente Finansinių paslaugų (bankai ir draudimas) skyriuje.

2. Tarptautinis bendradarbiavimas

OECD

2005 m. KT atstovai aktyviai dalyvavo OECD veikloje. Stebėtojo teisėmis dalyvauta visuose OECD Konkurencijos komiteto bei jo darbo grupių posėdžiuose. Vasario mėnesį dalyvauta OECD pasauliniame forume konkurencijos klausimais.

Parengti tokie pranešimai:

- diskusijai Konkurencijos komiteto posėdyje – „Konkurencija privalumais“;
- Pasauliniam konkurencijos forumui – informacija apie įmonių, teikiančių taksi paslaugas Vilniaus mieste, kartotinį susitarimą dėl kainų.

Konkurencijos politikos ir užsienio ryšių skyriaus vedėja Viktorija Aleksienė:

„Atsižvelgusi į Lietuvos indėlį OECD veikloje, OECD taryba nusprendė pratęsti Lietuvai stebėtojos statusą OECD Konkurencijos komitete dvejiems metams (iki 2007 m. pabaigos)“.

ICN

Dalyvaujant Tarptautinio konkurencijos tinklo (ICN) veikloje, šio tinklo Techninės pagalbos pogrupiui buvo pateiktas kai kurių vykdytų techninės pagalbos projektų vertinimas.

Techninė pagalba

Bendradarbiaudama su JAV Federaline prekybos komisija, 2005 m. KT dalyvavo techninės pagalbos mokymo programoje, pagal kurią pagalba buvo teikiama Azerbaidžano valstybės institucijoms, įgyvendinančioms konkurencijos įstatymų priežiūrą. Programos, finansuojamos Jungtinių Amerikos Valstijų paramos davėjo (USAID), įgyvendinimas prasidėjo 2005 m., bet tęsis ir 2006 m. Vykdam programą buvo surengtas vienos savaitės seminarų ciklas „Įmonių dominavimas ir piktnaudžiavimas dominuojančia padėtimi“, kuriame kaip ekspertas dalyvavo KT atstovas.

Seminarai, konferencijos

Kaip ir ankstesniais metais, plėtojant bendradarbiavimą su kitų šalių konkurencijos institucijomis bei kitomis užsienio šalių bei tarptautinėmis organizacijomis, KT atstovai

aktyviai dalyvavo seminaruose, mokymuose ir konferencijose konkurencijos teisės ir politikos klausimais, iš viso penkioje renginiuose:

Ketvirtoji metinė ICN ir dvyliktoji tarptautinė konkurencijos konferencija Bonoje;

Europos konkurencijos institucijų (ECA) atstovų susitikimas Londone;

Tarptautinė konferencija Briuselyje „Konkurencijos taisyklių reforma: metai praktikoje“;

Baltijos šalių konferencija Taline;

Konferencija konkurencijos klausimais Rygoje;

Airijos viešojo administravimo instituto surengti ES konkurencijos politikos kursai Dubline ir Briuselyje;

OECD organizuoti seminarai Vienoje;

Stokholmo aukštosios ekonomikos mokyklos seminaras elektroninės komunikacijos klausimais Rygoje;

AIJA seminaras „Praktinis ES konkurencijos taisyklių taikymas“ Varšuvoje;

EK ir IBA seminaras modernizavimo klausimais Briuselyje;

Europos konkurencijos diena Liuksemburge;

Europos konkurencijos ir vartotojo diena Londone;

EK organizuoti mokymai „Pranešimų teikimas elektroniniu būdu“ Briuselyje;

Švedijos konkurencijos institucijos seminaras „Diskriminacija kainomis, – už ir prieš“ Stokholme;

TAIEX kartu su Europos teisės departamentu surengtas seminaras „Valstybės pagalba“ Vilniuje.

Grupė Konkurencijos tarybos atstovų, dalyvavusių konferencijoje Jūrmaloje.

Informacijos teikimas įvairiems šaltiniams

Buvo teikiama informacija, pastabos ir pasiūlymai įvairių tarptautinių organizacijų rengiamiems leidiniams, suvestinėms, ataskaitoms, internetiniams puslapiams konkurencijos politikos ir teisės įgyvendinimo klausimais. Iš jų svarbiausioms – Europos rekonstrukcijos ir plėtros banko vyriausiojo ekonomisto tarnybai, Vokietijos ekonominių tyrimų institutui, tarptautinei organizacijai „CUTS international“ (*Consumer Unity & Trust Society*), Tarptautinei advokatų ir teisėjų asociacijai (IBA) bei leidiniui „Pasaulinė konkurencijos apžvalga“.

VI. Viešieji ryšiai

Siekiant kuo išsamiau informuoti visuomenę apie veiklą ir stiprinti komunikaciją, 2005 m. buvo dar intensyviau plėtojami viešieji ryšiai. Pasiteisinusios šios veiklos formos – išankstinis viešas posėdžių darbotvarkių skelbimas, pranešimų spaudai dėl aktualiausių priimtų sprendimų operatyvus išplatinimas žiniasklaidai, kontaktų su informacijos ir viešųjų ryšių agentūromis tobulinimas – duoda apčiuopiamų rezultatų. Svarbiausia, kad ir toliau išliko teigiamas požiūris į KT, kaip skaidriai ir atvirai dirbančią valstybės instituciją, kuri gana sėkmingai sprendžia konkurencijos problemas. Tai parodė tiek atsiliepimai žiniasklaidoje apie priimamų nutarimų turinį ar atliekamų tyrimų eigą, tiek ūkio subjektų vertinimai. Plėtojant viešuosius ryšius buvo stengiamasi pritaikyti patirtį, įgytą dalyvaujant seminaruose, skirtuose ryšių su visuomene stiprinimo problematikai. Buvo taikomos reko-

mendacijos, gautos dalyvaujant ECN darbo grupės informacijos ir ryšių klausimais veikloje. Stiprinant ryšius su visuomene neapsiribota vien santykių su žiniasklaida plėtojimu, įgyvendinti ir vidinės komunikacijos sprendimai, rūpintasi įvaizdžio stiprinimu bei strateginiu veiklos planavimu.

Ryšių su visuomene dalis, skirta visuomenei šviesti ir konsultuoti, buvo skirta ne vien bendriems klausimams pristatyti, bet ir specifinėms konkurencijos problemoms aiškinti: kartelinių susitarimų ypatumų, padėties rinkose po įvykdytų įsigijimų, prekių kainų ir gamybos kaštų santykio ir kt. Tokių specifinių problemų analizė žiniasklaidoje rodo, kad gerėja visuomenės išprusimas atskirais konkurencijos klausimais, o ūkio subjektai ir vartotojai aktyviau ginasi nuo nesąžiningos konkurencijos, naudodamiesi savo teisėmis. Kryptinga KT veiklos sklaida padeda visiems rinkos dalyviams suvokti veiksmingos konkurencijos plėtojimo svarbą.

Informacijos teikimas

KT veikla, atliekamais tyrimais ir priimamais nutarimais 2005 m. nuosekliai domėjosi respublikinių ir regioninių spaudos leidinių, televizijos ir radijo žurnalistai. Svarbiausių atliekamų tyrimų eiga buvo nuolat analizuojama viešai, aptariami tiriamų ūkio subjektų veiksmai. Be abejo, ne visuomet toks padidėjęs žiniasklaidos dėmesys turėjo teigiamos įtakos, kadangi pateikiami vertinimai kai kada nebuvo pakankamai objektyvūs. Ypač didelis žiniasklaidos spaudimas buvo vertinant atliekamo tyrimo dėl AB „Mažeikių nafta“ veiksmų eigą. Žurnalistams nuolat teko aiškinti su šiuo tyrimu susijusius veiksmus, procedūras ir aplinkybes, nes ypač didelė tyrimo apimtis kėlė nemažai klausimų, pirmiausia dėl jo trukmės. Tačiau baigus tyrimą jo rezultatai iš esmės patenkino visuomenės lūkesčius ir kartu atsakė į keltus klausimus. Priėmus nutarimą dėl AB „Mažeikių nafta“ veiksmų, 2005 m. gruodžio 22 d. buvo surengta spaudos konferencija, kurioje išsamiai pakomentuotas priimto nutarimo turinys ir atsakyta į klausimus.

Be minėtos spaudos konferencijos, 2005 m. vasarį buvo surengta spaudos konferencija, skirta KT priimtam nutarimui dėl Vilniaus miesto taksi bendrovių veiksmų, pažeidusių KĮ reikalavimus sudarius draudžiamą susitarimą. Tirtas taksi bendrovių kartelis sulaukė daug dėmesio, kadangi taksi paslaugų kainos yra aktualios nemažai daliai žmonių. Pradėjus šį tyrimą, jį atliekant ir baigus vien didžiausiose šalies dienraščiuose buvo paskelbta per 30 straipsnių, analizuojančių su tyrimu susijusią padėtį rinkoje.

2005 m. gegužės 10 d. po Lietuvos Respublikos Prezidento Valdo Adamkaus susitikimo su KT pirmininku Rimantu Stanikūnu Prezidentūros spaudos konferencijų salėje įvyko brifingas, kurio metu pristatytas vykusio pokalbio turinys.

2005 m. buvo intensyviai bendradarbiaujama su informacijos agentūromis BNS ir ELTA, Latvijos LETA, kurios operatyviai išplatindavo informaciją apie KT nutarimus, pradėtus tyrimus, ūkio subjektų pateiktus prašymus dėl koncentracijos ir kt. TV kanaluose verslo žinių žurnalistai parengė nemažai siužetų vakaro žinių laidoms apie KT atliekamus tyrimus ar priimtus nutarimus. Lietuvos radijo I programos ir „Žinių“ radijo laidose dažnai skambėdavo KT specialistų komentarai. LTV analitinės publicistikos laidoje „Pinigų karta“, remiantis KT tyrimais, buvo parengti pasakojimai apie kartelinių susitarimų žalą, padėtį prekybos sektoriuje, po kino teatrų koncentracijos ir kt. LNK tiriamosios žurnalistikos laida „Pagalba SOS“ parengė trijų laidų ciklą apie atliktų tyrimų dėl klaidinančios reklamos išdavas.

Teikiant informaciją kai kuriais klausimais buvo bendradarbiaujama su LR Vyriausybės spaudos tarnyba ir Ūkio ministerijos bei Nacionalinės vartotojų teisių apsaugos tarybos viešųjų ryšių skyriais.

Pranešimai spaudai ir publikacijos

2005 m. buvo parengti ir KT vardu išplatinti 77 pranešimai spaudai dėl priimtų nutarimų, pradėtų tyrimų ir jų

eigos, renginių. Parengtų pranešimų apimtis išliko panaši į 2004 m. Publikacijų įvairiais veiklos klausimais apimtys žiniasklaidoje didėja dėl to, kad kasmet vis daugiau straipsnių ir informacijų konkurencijos klausimais paskelbiama regioninėje spaudoje.

	PARENGTA PRANEŠIMŲ ŽINIASKLAIDAI	PASKELBTA PUBLIKACIJŲ
2005 m.	77	483
2004 m.	75	466
2003 m.	64	420

Specializuotiems leidiniams (žurnalams „Juristas“, „Verslo labirintas“), teminiams leidinių priedams („Investicijos“, „Mano karjera“), Vokietijoje leidžiamam žurnalui „Europos valstybės pagalbos teisė“ ir kitiems leidiniams specialistai parengė 8 analitinius straipsnius skirtingomis temomis. Darbuotojai davė per 50 tiesioginių interviu TV ir radijo žurnalistams konkurencijos ar reklamos priežiūros klausimais.

Svetainė – įvaizdžio dalis

Institucijos interneto svetainės struktūra buvo ir toliau tobulinama, siekiant pateikti joje daugiau ir įvairesnės naudingos informacijos. Skyriuje „Aktualijos“ svetainės lankytojams buvo pateikiama svarbi informacija, kurios pirmiausia gali prireikti ūkio subjektams, besikreipiantiems į KT. Iš esmės atnaujintas skyrius „Valstybės pagalba“. Atsivertę šį svetainės skyrių, valstybės pagalbos teikėjai ir gavėjai gali išsamiai susipažinti su valstybės pagalbą reglamentuojančiais teisės aktais, parengtais EK teisės dokumentų projektais. Svetainė tvarkoma atsižvelgiant į LR Vyriausybės atnaujinamus bendruosius reikalavimus valstybės institucijų interneto svetainėms. Ypač operatyviai paskelbiami pranešimai spaudai, taip pat gauti ūkio subjektų prašymai dėl leidimų vykdyti koncentraciją, kad suinteresuoti ūkio subjektai galėtų su jais susipažinti ir per nustatytą terminą pareikšti savo nuomonę KT dėl vykdomos koncentracijos. Svetainės lankytojai gali susipažinti su išsamiais viešuose KT posėdžiuose priimtų nutarimų ir nutarimų dėl koncentracijos tekstais. Neretai gaunama teigiamų atsiliepimų apie institucijos svetainę tiek dėl joje pateikiamos informacijos kiekio, tiek dėl turinio ir optimalios struktūros.

Aktyviau bendradarbiaujant su Europos šalių konkurencijos institucijomis, nemažos reikšmės turi informacijos sklaidos svetainėje anglų kalba gerinimas. 2005 m. KT vardu išplatinti pranešimai spaudai operatyviai buvo verčiami į anglų kalbą ir paskelbiami. EK Konkurencijos direktorato informacijos skyrius ypač teigiamai įvertino svetainėje įdėtus pranešimus anglų kalba, nes iš jų galima lengvai susidaryti nuomonę apie atliekamą darbą ir jo rezultatus, bei konstatavo, kad tai turi nemažos įtakos bendram institucijos įvaizdžiui.

VII. Administraciniai gebėjimai

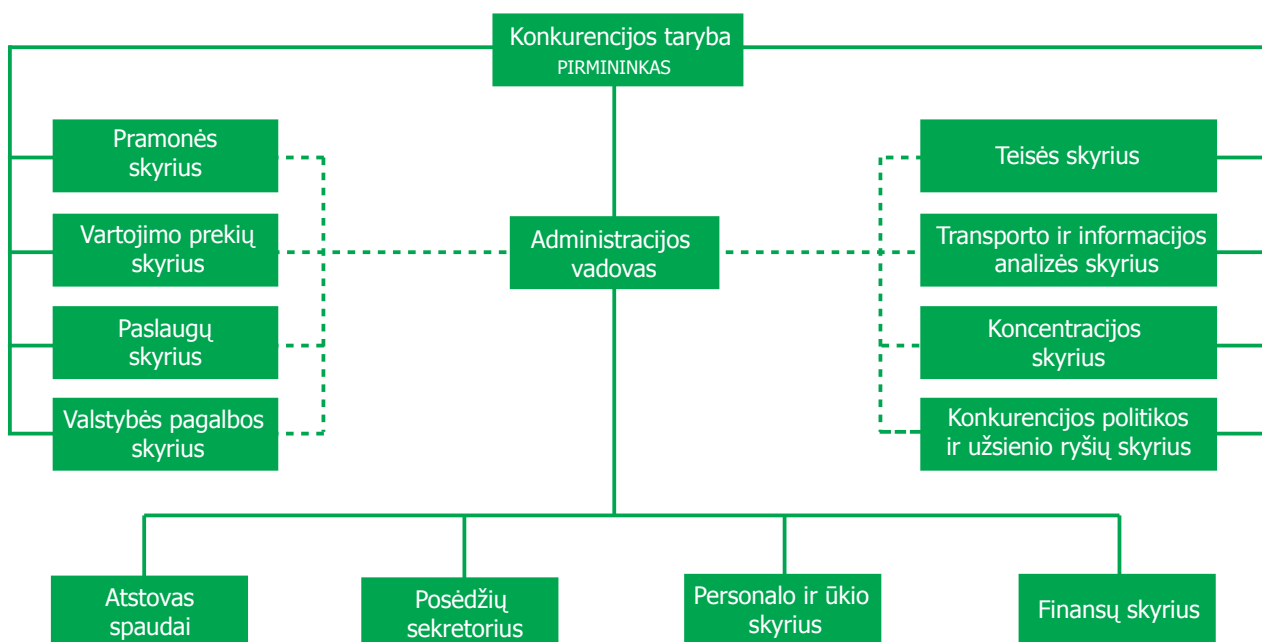
Konkurencijos taryba yra nepriklausoma valstybės institucija, įgyvendinanti valstybinę ir pagal savo kompetenciją ES konkurencijos politiką, atskaitinga Lietuvos Respublikos Seimui ir finansuojama iš Lietuvos Respublikos biudžeto. 2005 m. ji disponavo 3,6 mln. Lt jos reikmėms skirtų valstybės biudžeto lėšų.

KT veikla vykdoma, remiantis 2005–2007 m. strateginiu veiklos planu, kuriam pritarė Vyriausybė. Pagal šį planą institucijos stiprinimas bei administracinių gebėjimų tobuli-

nimas vykdomi steigiant naujus etatus, keliant darbuotojų kvalifikaciją, rengiant mokymus, aprūpinant reikiamomis darbo priemonėmis. Veiklos plane išdėstyti strateginiai tikslai, numatytos priemonės ir asignavimai tam, kad institucijai keliama uždaviniai būtų sėkmingai sprendžiami.

Vykdamas nustatytas funkcijas KT veiklos privalumais laikytini sutvarkyta ir su ES reikalavimais suderinta teisinė bazė, institucijos autonomija, užtikrinanti priimamų sprendimų nešališkumą, taip pat tinkama KT administracijos struktūra (žr. schemą).

Konkurencijos tarybos struktūra

Darbuotojų kvalifikacija

2005 m. pabaigoje KT administracijoje dirbo 60 darbuotojų. Per metus kadrų kaita buvo nedidelė, iš darbo išėjo 4, o į laisvas vietas konkurso būdu buvo priimta tiek pat naujų darbuotojų. Dauguma darbuotojų turi aukštąjį teisinį ar ekonominį išsilavinimą. Tačiau tebelieka aktualūs aukštos kvalifikacijos darbuotojų darbo užmokesčio klausimai, siekiant išlaikyti šiuos valstybės tarnautojus institucijoje ir sudaryti jiems kuo palankesnes darbo sąlygas.

Siekdama kelti darbuotojų kvalifikaciją, KT administracija sudarė sąlygas specialistams tobulinti užsienio kalbų mokėjimą. Gerai mokėti užsienio kalbas darbuotojams labai svarbu tiek dėl besiplečiančios tyrimų apimties ir jų geografijos, tiek dėl intensyvėjančio bendravimo su ES ir kitų šalių konkurencijos institucijomis. Be to, nemažai darbuotojų dalyvauja EK Konkurencijos direktorato darbo grupių veikloje, atstovauja ir dalyvauja įvairiuose tarptautiniuose renginiuose ir kt. 2005 m. beveik pusė darbuotojų – 29 žmonės tobulino užsienio kalbų žinias įvairaus lygio kalbų kursuose. Anglų kalbos kursus lankė 24, vokiečių – 1, prancūzų – 4 darbuotojai.

VIII. Priedai

Konkurencijos įstatymo priežiūra 2005 m.

	Priimti nutarimai	Pradėti tyrimai
Bendras tyrimų skaičius	81	79
Draudžiami susitarimai	7	3
Piktnaudžiavimas dominuojančia padėtimi	6	2
Koncentracija	59	64
Valstybės valdymo ir savivaldos institucijų konkurenciją ribojantys veiksmai	7	10
Nesąžininga konkurencija	2	

Piktnaudžiavimas dominuojančia padėtimi	
Nauji tyrimai	2
Nauji savo iniciatyva pradėti tyrimai	
Nauji skundai	2
Priimti nutarimai	6
Atmesti skundai	5
Draudimai	
Draudimai su baudomis	1

Draudžiami susitarimai		
	Horizontalūs susitarimai	Vertikalūs susitarimai
Pradėti tyrimai	2	1
Nauji savo iniciatyva pradėti tyrimai	1	
Nauji skundai	1	1
Priimti nutarimai	3	4
Atmesti skundai	2	4
Draudimai		
Draudimai su baudomis	1	

Koncentracija	
Priimti nutarimai	59
Leidimai	57
Leidimai su sąlygomis	2
Pažeidimas	
Atmesti skundai	

2005 m. Konkurencijos tarybos priimti nutarimai ir skirtos baudos

Konkurencijos įstatymo priežiūra		
• Dėl valstybės valdymo ir savivaldos institucijų priimtų teisės aktų (7)		
Nustatyti pažeidimai (4):		
2005-01-06 Nr. 2S-1	Dėl Alytaus rajono savivaldybės veikslių atitikimo Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo 4 straipsnio 2 dalies nuostatas	
2005-06-30 Nr. 2S-10	Dėl Valstybinės gyvulių veislininkystės priežiūros tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos Veislininkystės subsidijuojamų priemonių komisijos veikslių atitikimo Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo 4 straipsnio 2 dalies nuostatas	
2005-09-22 Nr. 2S-12	Dėl Panevėžio miesto savivaldybės tarybos sprendimo „Dėl miesto šilumos ūkio specialiojo plano tvirtinimo“ atitikimo Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo 4 straipsnio nuostatas	
2005-11-10 Nr. 2S-13	Dėl Palangos miesto savivaldybės veikslių, atsisakant pritari S. Kulikauskienės įmonės ir VŠĮ Vilniaus psichoterapijos ir psichoanalizės centro prašymui leisti teikti teritorinės ligonių kasos finansuojamas psichikos sveikatos priežiūros paslaugas, atitikimo Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo 4 straipsnio 2 dalies nuostatas	
Atsisakyta pradėti tyrimus (2)		
Nutraukti tyrimai (1)		
• Dėl draudžiamų susitarimų (7)		
Nustatyti pažeidimai (1):		
2005-02-03 Nr. 2S-3	Dėl taksi paslaugų teikėjų asociacijos ir taksi paslaugas Vilniaus mieste teikiančių ūkio subjektų veikų atitikimo Konkurencijos įstatymo 5 straipsnio reikalavimams: UAB „Martono taksi“ UAB „Autovisatos taksi“ UAB „Fiakras ir Ko“ UAB „Greitvila“ UAB „Kablasta“	50 000 Lt 5 000 Lt 5 000 Lt 5 000 Lt 5 000 Lt

	UAB „Kobla“ UAB „Merseros autotransportas“ UAB „Romerta“ UAB „Taksvija“ UAB „Tanagros taksi“ UAB „Transmoderna“	5 000 Lt 5 000 Lt 5 000 Lt 5 000 Lt 5 000 Lt 5 000 Lt
Atsisakyta pradėti tyrimus (2)		
Nutraukti tyrimai (4)		
• Dėl piktnaudžiavimo dominuojančia padėtimi (6)		
Nustatyti pažeidimai (1):		
2005-12-22 Nr. 25-16	Dėl AB „Mažeikių nafta“ veiksmų atitikimo Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo 5 ir 9 straipsniams ir EB steigimo sutarties 82 straipsniui	32 000 000 Lt
Atsisakyta pradėti tyrimus (3)		
Nutraukti tyrimai (2)		
• Dėl koncentracijos kontrolės (66)		
Duoti leidimai vykdyti koncentraciją (59):		
2005-01-20 Nr. 1S-6	A. Pažemeckui, R. Jarulaičiui, R. Jarulaitienei, D. Gecienei, I. Baltrušaitienei, Z. Baltrušaičiui, A. Kiguolienei, G. Norkevičienei vykdyti koncentraciją įsigyjant iki 100% AB „Žemaitijos pieno investicija“ akcijų ir įgyjant bendrą kontrolę	
2005-01-20 Nr. 1S-7	UAB „Baltic Property Trust Secura“ ir UAB „Hanner“ vykdyti koncentraciją įgyjant bendrą UAB „BPTS Europa“ kontrolę	
2005-01-27 Nr. 1S-9	UAB „Domeina“, UAB „Šiaulių banko investicijų valdymas“, G. Rukšai, A. Pranckiečiui ir E. Šimonienei vykdyti koncentraciją įsigyjant iki 100% AB „Kietaviškių gausa“ akcijų ir įgyjant bendrą kontrolę	
2005-02-03 Nr. 1S-11	UAB „Libros holdingas“ vykdyti koncentraciją įsigyjant 100% UAB „Nabukas“ akcijų	
2005-02-03 Nr. 1S-13	<i>The Investment Fund for Central and Eastern Europe, Bodilsen Invest ApS, Protoras A/S ir HBPB Invest ApS</i> vykdyti koncentraciją įsigyjant iki 100% AB „Ažuolas“ akcijų	
2005-02-10 Nr. 1S-16	AB „Empower“ vykdyti koncentraciją įsigyjant iki 100% AB „Elektros tinklų statyba“ akcijų	
2005-02-17 Nr. 1S-18	UAB „City Plaza“ ir <i>Klasmann-Deilmann GmbH</i> vykdyti koncentraciją įsigyjant 100% UAB „Naujasodžio energijos paslaugos“ akcijų ir AB „Kauno energija“ turto dalį	
2005-02-17 Nr. 1S-19	LKAB „Klaipėdos Smeltė“ vykdyti koncentraciją įsigijus 50% UAB „Birių krovinių terminalas“ akcijų	
2005-03-03 Nr. 1S-23	Vladimirui Romanovui vykdyti koncentraciją įsigyjant iki 33% AB „Ūkio bankas“ akcijų ir iki 100% UAB „Ūkio banko investicinė grupė“ akcijų	
2005-03-03 Nr. 1S-24	<i>Kaukomarkkinat Oy</i> vykdyti koncentraciją įsigyjant 100% UAB „Naujųjų maisto technologijų prekyba“ akcijų	
2005-03-31 Nr. 1S-29	<i>BLRT Grupp AS</i> vykdyti koncentraciją įsigyjant iki 100% AB „Vilniaus metalas“ akcijų	
2005-03-31 Nr. 1S-36	AB firmai „VITTI“ vykdyti koncentraciją įsigyjant iki 100% AB „Spauda“ akcijų	
2005-03-31 Nr. 1S-38	<i>Evli Bank Plc</i> vykdyti koncentraciją įsigyjant iki 40% AB Panevėžio statybos trestas akcijų	
2005-04-07 Nr. 1S-39	UAB „Hronas“, UAB „Labradoras ir Ko“ ir UAB „Baltaura“ vykdyti koncentraciją įsigyjant 100% AB „Pagirių šiltnamiai“ akcijų ir įgyjant bendrą kontrolę	
2005-04-21 Nr. 1S-43	<i>Amber Trust II S.C.A.</i> vykdyti koncentraciją įsigyjant iki 28,9% AB „Malsena“ akcijų ir kartu su D. Tvarijonavičiumi, R. Kriūnu, UAB „Liprama Vilnius“, <i>Liprama ApS</i> įgyjant bendrą AB „Malsena“ kontrolę	
2005-04-21 Nr. 1S-44	<i>Rautaruukki Oyj</i> vykdyti koncentraciją įsigyjant iki 100% <i>Metalplast-Oborniki Holding Sp.z.o.o.</i> akcijų	
2005-04-28 Nr. 1S-48	UAB „Baltvestica“ vykdyti koncentraciją įsigyjant 100% UAB „Vilniaus duona plius“ akcijų	
2005-04-28 Nr. 1S-49	<i>Fortum Power and Heat Oy</i> vykdyti koncentraciją įsigyjant 90% UAB „Suomijos energija“ akcijų ir UAB „Suomijos energija“ įsigyjant 100% UAB „Ekošiluma“ akcijų	
2005-05-05 Nr. 1S-51	V. Barakauskui vykdyti koncentraciją įsigyjant 100% UAB „Eismas“ akcijų	
2005-05-05 Nr. 1S-52	A. Trumpai ir UAB „Pieno pramonės investicijų valdymas“ vykdyti koncentraciją įsigyjant iki 100% AB „Rokiškio sūris“ akcijų ir įgyjant bendrą kontrolę	
2005-05-05 Nr. 1S-53	<i>Amber Trust II S.C.A.</i> vykdyti koncentraciją įsigyjant iki 32% UAB „Litagros chemija“ akcijų ir kartu su G. Kateiva, D. Grigaliūnu, A. Grigaičiui įgyjant bendrą UAB „Litagros chemija“ kontrolę	
2005-05-12 Nr. 1S-55	UAB „Ikoda“ vykdyti koncentraciją įsigyjant 100% UAB „Diduva“ akcijų	
2005-05-12 Nr. 1S-56	UAB „Betoneta“ vykdyti koncentraciją įsigyjant iki 100% AB „Vilniaus aidai“ akcijų	
2005-05-19 Nr. 1S-57	Europos rekonstrukcijos ir plėtros bankui vykdyti koncentraciją įsigyjant iki 30% Vilnos AB „Drobė“ akcijų	
2005-05-26 Nr. 1S-58	UAB „Armedikos vaistinė“ vykdyti koncentraciją įsigyjant 100% UAB „Šilutės vaistinės“ akcijų	

2005-05-26 Nr. 1S-59	„Litagros chemija“ vykdyti koncentraciją įsigyjant iki 26% visų Padovinio žemės ūkio bendrovės pajų	
2005-06-16 Nr. 1S-68	<i>Interinfo Baltic Oü</i> vykdyti koncentraciją įsigyjant 100% UAB „Eniro Lietuva“ akcijų	
2005-06-23 Nr. 1S-69	AB „Mažeikių nafta“ vykdyti koncentraciją įsigyjant 100% AB „Mažeikių elektrinė“ akcijų	
2005-06-23 Nr. 1S-70	<i>Air Express International USA Inc.</i> ir <i>LCAG USA Inc.</i> lygiomis dalimis steigti bendrą įmonę <i>LifeConEx LLC</i>	
2005-06-23 Nr. 1S-71	UAB „SBA Furniture Group“ vykdyti koncentraciją įsigyjant 100% UAB „Vakarų medienos grupė“ akcijų	
2005-06-30 Nr. 1S-81	Europos rekonstrukcijos ir plėtros bankui vykdyti koncentraciją įsigyjant 16,1% AB „Šiaulių bankas“ akcijų ir įgyjant bendrą kontrolę	
2005-07-07 Nr. 1S-82	<i>Askembla Growth Fund KB</i> ir A. Bartusevičiui vykdyti koncentraciją per naujai įsteigtą įmonę įsigyjant 100% UAB „Sonex Holding“ akcijų	
2005-07-14 Nr. 1S-86	UAB „Vesiga“ vykdyti koncentraciją įsigyjant 100% UAB „VMGH“ akcijų	
2005-08-18 Nr. 1S-93	<i>Mecro AS</i> vykdyti koncentraciją įsigyjant 100% UAB „Technikonas“ akcijų	
2005-08-18 Nr. 1S-94	UAB „Tamro“ vykdyti koncentraciją įsigyjant 100% UAB „Saurimeda“ akcijų	
2005-08-18 Nr. 1S-95	UAB „Hermis Capital“ vykdyti koncentraciją įsigyjant iki 100% <i>Kitron ASA</i> akcijų	
2005-08-18 N. 1S-96	UAB „Eika“ ir UAB „Hanner development“ vykdyti koncentraciją steigiant bendrą įmonę UAB „Santariškių dominija“, kiekvienai įsigyjant po 50% akcijų ir įgyjant bendrą kontrolę	
2005-08-25 Nr. 1S-99	UAB „Hanner“ vykdyti koncentraciją įsigyjant 100% UAB „Aukštuminė statyba“ akcijų	
2005-09-01 Nr. 1S-100	UAB „LAL investicijų valdymas“ vykdyti koncentraciją įsigyjant 100% AB aviakompanijos „Lietuvos avialinijos“ akcijų	
2005-09-22 Nr. 1S-106	UAB „SBA Furniture Group“ vykdyti koncentraciją įsigyjant iki 100% AB „Klaipėdos mediena“ akcijų	
2005-09-29 Nr. 1S-110	UAB „Respublikos“ investicija“ vykdyti koncentraciją įsigyjant 39,51%. AB Lietuvos telegramų agentūros ELTA akcijų ir UAB „Žinių partneriai“ įsigyjant 60,49% AB Lietuvos telegramų agentūros ELTA akcijų	
2005-10-06 Nr. 1S-115	UAB „E energija“ vykdyti koncentraciją išsinuomojant UAB „Trakų šilumos tinklai“ ir UAB „Trakų šiluma“ turta	
2005-10-06 Nr. 1S-116	UAB „Agrekas“ vykdyti koncentraciją įsigyjant 100% AB „Kauno keliai“ akcijų	
2005-10-25 Nr. 1S-119	UAB „Avestis“ ir bendrai Lietuvos–JAV įmonei UAB „Sanitex“ vykdyti koncentraciją per bendrai įsteigtą įmonę UAB „Avesko“ įsigyjant iki 100% AB „Klaipėdos kartonas“ akcijų	
2005-10-25 Nr. 1S-120	UAB „Tamro“ vykdyti koncentraciją įsigyjant 100% UAB „Ramučių vaistinė“ akcijų	
2005-10-27 Nr. 1S-121	<i>Rautakirja Oy</i> vykdyti koncentraciją įsigyjant 100% UAB „Lietuvos spaudos“ Vilniaus agentūra akcijų	
2005-10-27 Nr. 1S-122	<i>Elion Ettevöttded AS</i> vykdyti koncentraciją įsigyjant 100% <i>MicroLink AS</i> akcijų	
2005-11-10 Nr. 1S-127	<i>Amber Trust II S.C.A.</i> ir <i>East Capital Asset Management AB</i> vykdyti koncentraciją įsigyjant ir bendrai kontroliuojant 25,5% <i>AS Elko Grupa</i> akcijų	
2005-11-10 Nr. 1S-128	UAB „Agriveta“ vykdyti koncentraciją įsigyjant 100% UAB „Linai ir viza“ agroverslo centras akcijų	
2005-11-10 Nr. 1S-129	AB „Vilniaus baldai“ vykdyti koncentraciją įsigyjant 25% UAB „Girių bizonas“ akcijų	
2005-11-10 Nr. 1S-130	AB „Rokiškio sūris“ vykdyti koncentraciją įsigyjant iki 100% žemės ūkio kooperatyvo „Europienas“ pajų ir iki 50% UAB „Pieno upės“ akcijų	
2005-11-17 Nr. 1S-132	<i>Mittal Steel Company N.V.</i> vykdyti koncentraciją įsigyjant 93,02% geležies rūdos kasybos ir metalurgijos įmonės <i>Krivorizhstal</i> akcijų	
2005-11-17 Nr. 1S-133	„SEB VB rizikos kapitalo valdymas“ vykdyti koncentraciją įsigyjant 42,5% UAB „Mestilla“ akcijų ir kartu su D. Zubu, A. Zubu, V. Sidlausku bei D. Pilkausku įgyjant bendrą kontrolę	
2005-11-24 Nr. 1S-136	<i>Baltic SME Fund C.V.</i> vykdyti koncentraciją įsigyjant 34% UAB „Voira“ akcijų	
2005-11-24 Nr. 1S-137	<i>Amber Trust II S.C.A.</i> vykdyti koncentraciją įsigyjant iki 100% AB Kauno pieno centras akcijų	
2005-12-22 Nr. 1S-140	UAB „Baltijos alkoholiniai produktai“ vykdyti koncentraciją įsigyjant 100% Lietuvos ir JAV UAB „Bennet Distributors“ akcijų	
2005-12-22 Nr. 1S-141	UAB „BT Lietuva“ vykdyti koncentraciją įsigyjant UAB „Kesko Agro Lietuva“ turto dalį	
2005-12-29 Nr. 1S-146	UAB „Klaipėdos terminalo grupė“ vykdyti koncentraciją įsigyjant AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ dalį – konteinerių terminalą	
2005-12-29 Nr. 1S-147	AB „Invalda“ vykdyti koncentraciją įsigyjant iki 100% AB „Minija“ akcijų	

Leidimai atskiriems koncentracijos veiksams vykdyti (7):		
2005-01-20 Nr. 1S-8	Laivų krovos AB „Klaipėdos Smeltė“ įsigyjant 50% UAB „Birių krovinių terminalas“ akcijų	
2005-03-03 Nr. 1S-25	Evli Bank Plc įsigyjant iki 40% AB Panevėžio statybos trestas akcijų	
2005-07-22 Nr. 1S-90	UAB „LAL investicijų valdymas“ įsigyjant 100% AB aviakompanijos „Lietuvos avialinijos“ akcijų	
2005-10-06 Nr. 1S-114	UAB „Tamro“ įsigyjant 100% UAB „Ramučių vaistinė“ akcijų	
2005-12-22 Nr. 1S-142	UAB „Kelesta“ įsigyjant iki 100% AB „Kauno tiltai“ akcijų	
2005-12-22 Nr. 1S-143	AB „Invalda“ įsigyjant iki 100% AB „Minija“ akcijų	
2005-12-29 Nr. 1S-148	V. Tomkui įsigyjant 43,89% AB „Gubernija“ akcijų	
• Dėl nesąžiningos konkurencijos veiksų (2)		
Atsisakyta pradėti tyrimą (2)		
Reklamos įstatymo priežiūra		
• Dėl klaidinančios ir lyginamosios reklamos (16)		
Nustatyti pažeidimai (9):		
2005-01-20 Nr. 2S-2	UAB „Naujasis aitvaras“ skelbta neleidžiama lyginamoji reklama	
2005-03-03 Nr. 2S-4	UAB „Embriotechnologijų centras“ skelbta klaidinanti reklama	
2005-03-10 Nr. 2S-5	UAB „Euroinvesticijos“ skelbta neleidžiama lyginamoji reklama	15 000 Lt
2005-03-17 Nr. 2S-6	UAB „Porektus“ skelbta metodo antsvoriui numesti klaidinanti reklama	45 000 Lt
2005-03-31 Nr. 2S-7	UAB „Eniro Lietuva“ skelbta klaidinanti reklama	1 000 Lt
2005-05-26 Nr. 2S-9	AB „Lietuvos telekomas“ skelbta klaidinanti reklama	
2005-09-22 Nr. 2S-11	UAB „Euroinvesticijos“ skelbta klaidinanti reklama	6 000 Lt
2005-11-10 Nr. 2S-14	UAB „Porektus“ skelbta klaidinanti reklama	30 000 Lt
2005-11-29 Nr. 2S-15	UAB „Žvilgsnis iš arčiau“ skelbta klaidinanti reklama	13 500 Lt
Atsisakyta pradėti tyrimus (5)		
Nutraukti tyrimai (2)		
2005 m. skirta baudų		32 210 500 Lt

Visa nacionalinė valstybės pagalba Lietuvoje 2000–2004 m. (mln. EUR)

Metai	2000	2001	2002	2003	2004
Rodikliai					
Visa nacionalinė valstybės pagalba	68,70	39,73	74,96	40,67	129,29
iš jos:					
- apdirbamajai pramonei ir paslaugoms	42,07	17,26	44,03	25,56	25,05
- žemės ūkiui ir žuvininkystei	0,43	0,82	1,43	0,74	98,83
- transportui	26,20	21,65	29,50	14,37	5,41

Visa nacionalinė valstybės pagalba Lietuvoje 2000–2004 m.

Metai	2000	2001	2002	2003	2004
Rodikliai					
mln. EUR	68,70	39,73	74,96	40,67	129,29
EUR vienam dirbančiajam	43,32	26,11	53,31	28,28	90,02
% nuo BVP (veikusiomis kainomis)	0,57	0,29	0,51	0,25	0,71
% nuo nacionalinio biudžeto išlaidų	2,81	1,36	2,22	1,12	3,07
% nuo nacionalinio biudžeto deficito	66,50	13,21	23,50	12,42	59,86
Gyventojų skaičius mln.	3,70	3,48	3,47	3,46	3,44

Visa nacionalinė valstybės pagalba Lietuvoje 2004 m.

Sektorius	Pagalbos būdai	A1	A2	B1	C1	C2	D1	Iš viso (mln. Lt)	Iš viso (mln. EUR)
1.1. Žemės ūkis		141,84	196,88	0,20				338,92	98,16
1.2. Žuvininkystė		2,33						2,33	0,67
2. Pramonė / paslaugos		57,62	18,24	13,20	0,03	15,69	0,40	105,18	30,46
2.1. Horizontali pagalba		29,14	2,06	13,20		15,35		59,75	17,30
2.1.1. Moksliniai tyrimai, plėtra ir inovacijos		1,80						1,80	0,52
2.1.2. Aplinkos apsauga									
2.1.3. Mažos ir vidutinės įmonės		9,55						9,55	2,77
2.1.4. Prekyba		0,50						0,50	0,14
2.1.5. Energijos taupymas									
2.1.6. Investicijos									
2.1.7. Gyventojų užimtumo programos									
2.1.8. Kvalifikacijos kėlimas									
2.1.9. Privatizavimas									
2.1.10. Gelbėjimas / restruktūrizavimas		17,29	2,06	13,20		15,35		47,90	13,87
2.2. Sektorinė pagalba		16,63	1,28		0,03	0,34	0,40	18,68	5,41
2.2.1. Plieno pramonė									
2.2.2. Laivų statyba									
2.2.3. Transportas		16,63	1,28		0,03	0,34	0,40	18,68	5,41
2.2.4. Anglies pramonė									
2.2.5. Sintetinis pluoštas									
2.2.6. Kiti sektoriai									
2.3. Regioninė pagalba		11,85	14,90					26,75	7,75
IŠ VISO:		201,79	215,12	13,40	0,03	15,69	0,40	446,43	129,29
Apdirbamajai pramonei ir paslaugoms:		40,99	16,96	13,20		15,35		86,50	25,05

SIMBOLINIŲ ŽYMĖJIMŲ PAAIŠKINIMAI:

- A1 – negražinama pagalba: subsidijos, dotacijos
A2 – atleidimai nuo mokesčių, jų sumažinimas, delspinigių ir baudų nurašymas, kiti atleidimai
B1 – valstybei nuosavybės teise priklausančių akcijų įmonėse dalies ar vertės didinimas įvairiomis formomis
C1 – lengvatinės paskolos
C2 – mokesčių atidėjimai
D1 – valstybės garantijos

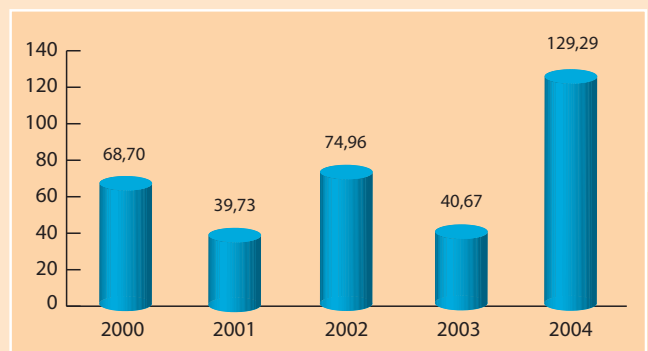
2000–2004 m. suteiktos nacionalinės valstybės pagalbos būdai

	A1	A2	B1	C1	C2	D1	Iš viso (mln. Lt)	Iš viso (mln. EUR)
Valstybės pagalba 2000	225,55	7,45	0,06	0,01	0,07	22,48	255,62	68,70
Valstybės pagalba 2001	87,99	24,50	0,00	0,07	27,54	0,00	140,10	39,73
Valstybės pagalba 2002	93,09	127,19			38,45	0,07	258,8	74,96
Valstybės pagalba 2003	50,03	46,22	11,62	0,34	32,13	0,00	140,34	40,67
Valstybės pagalba 2004	201,79	215,12	13,40	0,03	15,69	0,40	446,43	129,29

SIMBOLINIŲ ŽYMĖJIMŲ PAAIŠKINIMAI:

- A1 – negražinama pagalba: subsidijos, dotacijos
A2 – atleidimai nuo mokesčių, jų sumažinimas, delspinigių ir baudų nurašymas, kiti atleidimai
B1 – valstybei nuosavybės teise priklausančių akcijų įmonėse dalies ar vertės didinimas įvairiomis formomis
C1 – lengvatinės paskolos
C2 – mokesčių atidėjimai
D1 – valstybės garantijos

Visa nacionalinė valstybės pagalba Lietuvoje 2000–2004 m. (mln. EUR)

2005 m. Europos Komisijos sprendimais įvertinta valstybės pagalba

Pranešimo apie valstybės pagalbą registravimo EK data	Pagalbos pavadinimas	Sektorius, kuriam teikiama pagalba	Pagalbos tikslas	Pagalbos schemos taikymo trukmė	Sprendimo priėmimo data
2004-10-08	N 425/2004 Kauno laisvoji ekonominė zona	Visi sektoriai	Regioninė pagalba	–	2005-06-01
2004-10-13	N 448/2004 Parama ūkininkams, kompensuojant jų patirtus nuostolius dėl nepalankių orų sąlygų	Žemės ūkio	Kita – kompensuoti nuostolius dėl nepalankių orų sąlygų	Iki 2006-02-01	2005-01-27
2004-12-17	N 584/2004 Restruktūrizavimo pagalba AB „Vingriai“	Mašinų pramonės	Restruktūrizavimui	–	2005-06-01
2005-01-19	N 44/2005 Akcizo mokesčio sumažinimas biokurui	Pramonės	Aplinkos apsaugai	–	2005-07-27
2005-06-10	N 292/2005 Pagalba, skirta kompensuoti draudimo įmokas	Žemės ūkio	Kompensuoti žemės ūkio produkcijos nuostolius	2011-12-31	2005-08-10
2005-06-30	N 337/2005 Ignalinos atominės elektrinės atleidimas nuo mokesčių mokėjimo	–	Sektorinė	Nuo 2006-01-01 iki 2009-12-31	2005-12-07

2005 m. Europos Komisijoje įregistruoti 4 pranešimai apie valstybės pagalbą teikiamą pagal bendrąsias išimtis:

Pagalbos schema Nr. XT 14/05, įregistruota 2005-04-07, Valstybės pagalba mokymams pagal Lietuvos 2004–2006 m. BPD 2.2 priemonę „Darbo jėgos kompetencijos ir gebėjimų prisitaikyti prie pokyčių ugdymas“ (pagalbos teikėja – Socialinės apsaugos ir darbo ministerija);

Pagalbos schema Nr. XT 24/05, įregistruota 2005-04-22, Valstybės pagalba socialinėms įmonėms (pagalbos teikėja – Lietuvos darbo birža prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos);

Pagalbos schema Nr. XE 8/05, įregistruota 2005-04-22, Valstybės pagalba socialinėms įmonėms (pagalbos teikėja – Lietuvos darbo birža prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos);

Pagalbos schema Nr. XS 132/05, įregistruota 2005-07-19, Finansinė parama mažų ir vidutinių įmonių inovaciniams projektams (pagalbos teikėja – Ūkio ministerija).

Atstovavimas teismuose 2005 m.

	Bylos, nagrinėjamos Vilniaus apygardos administraciniame teisme	Bylos, nagrinėjamos Lietuvos vyriausajame administraciniame teisme	Baigtos bylos	Bendras atstovaujama bylų skaičius
KĮ 4 str. pažeidimai	–	1. UAB „Mabilta“ v. Konkurencijos taryba	1. UAB „Žalmargės pienas“ v. Konkurencijos taryba	2
KĮ 5 str. pažeidimai	–	1. Taksi paslaugas Vilniaus m. teikiantys ūkio subjektai v. Konkurencijos taryba	–	1
KĮ 9 str. pažeidimai	1. AB „Mažeikių nafta“ v. Konkurencijos taryba	1. AB „Gubernija“ v. Konkurencijos taryba 2. AB „Akmenės energija“ v. Konkurencijos taryba	–	3
Nesąžininga konkurencija	–	–	–	–
RĮ 5 str. ir 6 str. pažeidimai	1. UAB „Euroinvesticijos“ v. Konkurencijos taryba	1. UAB „Vilniaus energija“ v. Konkurencijos taryba	1. UAB „Eurocom“ v. Konkurencijos taryba, 2. UAB „Tele2“ v. Konkurencijos taryba, 3. UAB „Tele2“ v. Konkurencijos taryba, 4. UAB „Omnitel“ v. Konkurencijos taryba, 5. UAB „Euroinvesticijos“ v. Konkurencijos taryba, 6. UAB „Baltijos mineralinių vandenų kompanija“ v. Konkurencijos taryba	8
Koncentracija	1. UAB „Medipresa“ v. Konkurencijos taryba	–	1. UAB „Suslavičius-Felix“ v. Konkurencijos taryba; 2. Igor Udovickij v. Konkurencijos taryba	3
Iš viso:	3	5	9	17

Bylų, kuriose KT nutarimai buvo palikti nepakeisti, – 3

Bylų, kuriose KT nutarimai buvo pakeisti iš dalies, – 4

Bylų, kuriose KT nutarimai buvo panaikinti, – 1

Bylų, kuriose pareiškėjas, skundęs KT nutarimą, skundo atsisakė, – 1

